



Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kandidatuppsats 15 hp

Diabetes: en mindre betydelsefull och ospecificerad fråga på dagordningen.

En undersökning om hur fyra svenska morgonutgivna dagstidningar sammantaget gestaltar diabetes, oavsett sjukdomstyp.



Författare: Ninni Gustavsson
Handledare: Britt-Marie Ringfjord
Examinator: Göran Palm
Termin: VT16
Ämne: Medicin- och kommunikationsvetenskap
Nivå: Grundnivå
Kurskod: 2MK300

Abstrakt

Syftet med undersökningen är tvådelat och avser för det första att bidra till och bredda den befintliga internationella kunskapsbas som finns på gestaltningen av diabetes, oavsett sjukdomstyp, i tryckta dagstidningar. För det andra syftar studien till att lyfta mediernas dagordnings- och gestaltningsmakt och reproduktion av uppfattningar i samhället gällande diabetes som ett samhällsproblem samt hur medierna därigenom påverkar den allmänna opinionen rörande politiska beslut. Undersökningen har utgått ifrån en kvantitativ innehållsanalys med en samlad empiri bestående av totalt 242 analysenheter från Sveriges fyra största morgonutgivna dagstidningar; *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan*. Materialet har sedan analyserats med hjälp av centrala medie- och kommunikationsvetenskapliga teorier om dagordning och gestaltning med ingående begrepp som orientering, prioritetsöverföring, attribut, objekt, olika dagordningar och perspektiv på gestaltning. Undersökningens resultat visar att det finns en generell otydlighet och spridning i hur diabetes sammantaget gestaltas i tre teman, uppdelat på sammanhang, diabetestyper och aktörer. Sjukdomen gestaltas huvudsakligen som en bisak i texten och det görs överlag ingen skillnad mellan olika diabetestyper, resultat som kan liknas vid tidigare forskning på samma tema. Trots att sjukdomen rimligen skulle utgöra ett relevant objekt, sett till sjukdomens utbredning i Sverige, framgår det i undersökningen att de utvalda tidningarna lyfter diabetes som en mindre betydelsefull och ospecificerad fråga på dagordningen. Tidningarnas oförmåga att gestalta sjukdomen som en betydelsefull fråga kan få långtgående konsekvenser för individ och samhälle, där medierna reproducerar felaktiga föreställningar, snarare än hjälper medborgarna att orientera sig i komplexa samhällsproblem.

Nyckelord: Attribut, dagordning, dagstidning, diabetes, framing, gestaltning, makt, medier, objekt, prioritetsöverföring.

Tack

Tack till min handledare, Britt-Marie Ringfjord, som genom hela processen bidragit med sin värdefulla kunskap inom medie- och kommunikationsvetenskaplig forskning. Jag vill också tacka vänner och familj, som bidragit till arbetet med goda råd, korrekturläsning och uppmuntran längs vägen. Ett särskilt tack till Malin Gustavsson, som läst och kommenterat samtliga texter.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Problemformulering och syfte	2
1.2 Disposition	2
2 Diabetes Mellitus – en sjukdomsbeskrivning	3
2.1 I världen	4
2.2 I Sverige	4
2.3 Sammanfattning	5
3 Tidigare forskning	5
3.1 Sammanfattning	6
4 Teori	7
4.1 Dagordningsteorin: mediernas funktion- och dagordningsmakt	7
4.2 Gestaltningsteorin: att (re)konstruera verkligheten	9
4.3 Sammanfattning	10
5 Metod och material	10
5.1 Urval	11
5.2 Sökord och analysenheter	11
5.3 Utformning av kodschema	12
5.4 Tidningsurval	13
5.5 Metodologisk diskussion	14
5.6 Forskareetik	16
5.7 Sammanfattning	16
6 Resultat och analys	17
6.1 Sammanhang	17
6.1.1 Tidningssektion: I vilka tidningssektioner förekommer diabetes?	17
6.1.2 Typ av text: Vilka typer av texter är mest förekommande?	19
6.1.3 Sakfråga: I relation till vilka sakfrågor framträder diabetes?	20
6.1.4 Tema: Är diabetes en bisak i texten eller det huvudsakliga temat?	21
6.2 Diabetestyper	22
6.2.1 Diabetestyp: Görs det någon åtskillnad på de olika typerna av diabetes och vilken/vilka typ(er) är mest respektive minst förekommande?	22
6.3 Aktörer	23
6.3.1 Aktör: I hur hög utsträckning får diabetikern själv yttra sig?	24
6.3.2 Aktör: I vilka roller framträder de aktörer som får yttra sig?	24
6.4 Sammanfattning	26
7 Slutdiskussion	27
Referenser	30
Bilagor	I
Bilaga A. Analysenheter	I
Bilaga B. Kodschema	VIII
Bilaga C. Kodanvisning	XII

1 Inledning

425 miljoner människor världen över beräknas ha insjuknat i någon form av diabetes 2015 (International Diabetes Federation¹, 2015). Eftersom sjukdomen räknas som en av de stora folksjukdomarna i Sverige med cirka 450 000 insjuknade (Svenska Diabetesförbundet, 2016) är det ett rimligt antagande att sjukdomen får ett visst utrymme på svenska mediers dagordning. Trots siffrorna, och det faktum att diabetes utgör ett av världens största folkhälsoproblem, finns stora brister i medvetenheten om sjukdomens effekter och komplikationer (IDF, 2015). Sjukdomens komplexitet i kombination med människors omedvetenhet tyder på att människors behov av orientering i frågan är stor. Genom att lyfta diabetes som en betydelsefull fråga kan medierna därför öka medvetenheten kring sjukdomen och använda sin dagordningsfunktion och -makt att fylla det orienteringsbehov som uppenbarligen finns. Däri verkar dagstidningar som ett rikt medium för orientering, detta eftersom de erbjuder ett mer detaljerat innehåll än andra medier. Genom att ordna information och skapa sammanhang med olika verktyg kan medierna sedan gestalta olika frågor, så som diabetes, på specifika sätt och påverka de slutsatser som människor drar av informationen de tagit del av (McCombs, 2006; Strömbeck, 2014).

Tidigare forskning på temat gestaltning av diabetes i tryckta dagstidningar är av internationell karaktär och visar att medierna gestaltar en snedvriden och i många fall felaktig bild av sjukdomen, vilket får effekter för läsarens uppfattning och vilja att stödja politiska förändringar och beslut som rör sjukdomen (Akamatsu, Naito & Nakayamas 2009; Gollust & Lantz, 2009; Stefanik-Sidener 2013). Frågan om hur diabetes sammantaget gestaltas, oavsett sjukdomstyp, i svenska morgonutgivna dagstidningar är dock ännu obesvarad och det finns inte heller någon tidigare forskning på ämnet i Sverige. Med hjälp av en kvantitativ innehållsanalys av 242 analysenheter i Sveriges fyra största morgonutgivna dagstidningar *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan* avser jag, genom att lyfta mediernas dagordnings- och gestaltningsmakt gällande diabetes som ett samhällsproblem, bidra till och bredda den befintliga internationella kunskapsbasen på samma tema.

¹ Fortsättningsvis används förkortningen ”IDF”

1.1 Problemformulering och syfte

Med utgångspunkt från problembeskrivningen i föregående avsnitt, presenterar jag i följande text problemformuleringen i form av en fråga som verkar styrande för undersökningen som helhet och pekar ut riktningen för de val och motiv som görs. Jag redogör även för syftet med undersökningen, i termer av vad undersökningen fyller för behov och nytta för medie- och kommunikationsvetenskaplig forskning (Rienecker & Jørgensen, 2014).

Problemformulering Hur gestaltas diabetes, oavsett sjukdomstyp, sammantaget i Sveriges fyra största morgonutgivna dagstidningar; *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan* under 2015?

Frågeställningar

1. I vilka sammanhang gestaltas diabetes?
2. Vilka typer av diabetes förekommer?
3. Vilka aktörer får yttra sig?

Syfte Syftet med den här undersökningen är tvådelat och avser för det första att bidra till och bredda den befintliga internationella kunskapsbas som finns på gestaltningen av diabetes, oavsett sjukdomstyp, i tryckta dagstidningar. För det andra syftar studien till att lyfta mediernas dagordnings- och gestaltningsmakt och reproduktion av uppfattningar i samhället gällande diabetes som ett samhällsproblem och hur medierna därigenom påverkar den allmänna opinionen rörande politiska beslut.

1.2 Disposition

Utifrån ovanstående inledning där jag beskrivit den bakomliggande problematiken som ligger till grund för undersökningen, samt redogjort för problemformuleringen och syftet följer i detta avsnitt en överblick över uppsatsens fortsatta disposition.

I kapitel två redogör jag för en sjukdomsbeskrivning av diabetes. Därpå presenterar jag, i kapitel tre, tidigare forskning på temat gestaltning av diabetes i tryckta dagstidningar. Kapitel fyra behandlar de teorier som används för att analysera resultatet av undersökningen och utgår ifrån mediernas dagordningsfunktion och -makt samt gestalt-

ning. Undersökningens material och metod i form av en kvantitativ innehållsanalys beskrivs därefter i kapitel fem. Kapitel sex är uppsatsens empiriavsnitt och här presenterar jag de resultat med tillhörande analys som framkommit i undersökningen. I det avslutande och sjunde kapitlet för jag en slutdiskussion där jag applicerar undersökningens resultat och analys i en vidare kontext och ger förslag till vidare forskning.

2 Diabetes Mellitus – en sjukdomsbeskrivning

I det här kapitlet ger jag en sjukdomsbeskrivning av Diabetes Mellitus. Jag beskriver symptom på sjukdomen, behandling och olika sjukdomstyper. Kapitlet avslutas med en redogörelse för sjukdomens utbredning i världen och Sverige.

Svenska Diabetesförbundet (u.å.) beskriver Diabetes som en kronisk sjukdom, innehållandes flera sjukdomar i en, där sockerhalten i blodet är för hög. Detta till följd av att kroppens och bukspottkörtelns förmåga att producera insulin helt eller delvis slutat fungera och därigenom kräver livslång behandling. Enligt Alvarsson, Brismar, Viklund och Örtqvist (2010) kallades sjukdomen tidigare för ”sockersjuka”. Symptom på sjukdomen är stora urinmängder, törst, trötthet och/eller viktnedgång och diagnos ställs genom blodprov som mäter hur mycket socker som finns i blodet. Till följd av att blodkärl och nerver påverkas negativt kan många års sjukdomstid resultera i följsjukdomar i olika organ och komplikationer för individen. Komplikationer som kan uppstå är bland annat problem med ögonen i form av nedsatt syn, njurskador, hjärt- och kärlsjukdomar samt försämrad nervfunktion. Som ett resultat av bättre förebyggande behandling innehållandes till exempel bra blodsockerkontroll och behandling av högt blodtryck och förhöjda blodfetter minskar risken att drabbas av svåra komplikationer.

Det finns olika typer av sjukdomen som skiljer sig åt vad gäller orsak till insjuknande och behandlingsform. De två huvudtyperna betecknas typ 1-diabetes och typ 2-diabetes där den förra, till följd av att den drabbar huvudsakligen unga människor, tidigare kallades ”barn- och ungdomsdiabetes”. Den senare, typ 2-diabetes, drabbar främst äldre och kallades tidigare ”ålders-/vuxendiabetes” eller ”icke-insulinberoende diabetes” (Ibid, 2010). Typ 1-diabetes uppstår till följd av att kroppens immunsystem angriper och förstör de insulinproducerande cellerna i bukspottkörteln vilket till slut innebär att kroppens egen förmåga att producera insulin helt slutar fungera. Orsaken till varför immunsystemet angriper de egna cellerna är ännu oklart och frågan om ärftliga faktorer är komplex och inte helt klarlagd (Svenska Diabetesförbundet, 2013a). För typ 2-diabetes är kroppens förmåga att producera insulin inte helt borta, men täcker inte kroppens be-

hov. Risken att drabbas ökar med stigande ålder och minst tio procent av personer över 75 år har idag typ 2-diabetes. Den här typen relateras ofta till personer med fetma och övervikt, där kroppens celler förlorar känsligheten för insulin. Levnadsvanor med faktorer som mat, övervikt och en stillasittande livsstil sägs vara viktiga för uppkomsten av typ 2-diabetes. För den här typen av diabetes spelar ärftlighet en större roll än vid typ 1-diabetes och över en miljon människor i Sverige beräknas bära på arvsanlag för att utveckla typ 2-diabetes. Behandling för diabetes, oavsett sjukdomstyp kan ske genom förändrade matvanor och vardagsmotion, medicin i tablettform och/eller insulininjektioner (Svenska Diabetesförbundet, 2013b). Förutom de två huvudtyperna, redogör Alvarsson et. al (2010) för andra varianter av sjukdomen:

- LADA, Latent Autoimmune Diabetes of the Adult, är en form av typ 1-diabetes som drabbar äldre.
- Sekundär diabetes är en form av diabetes som kan uppstå till följd av sjukdomar i bukspottkörteln.
- Graviditetsdiabetes kan drabba den gravida kvinnan och är övergående efter förlossningen men ökar risken för typ 2-diabetes senare i livet.
- MODY, Maturity Onset Diabetes of the Young och MIDD, Maternally Inherited Diabetes and Deafness utgör särskilda typer av diabetes.

2.1 I världen

Diabetes utgör ett av de största folkhälsoproblemen på tjugohundratalet samtidigt som man i många länder världen över till stor del fortfarande är omedvetna om effekterna av sjukdomen och dess komplikationer. 2015 beräknades 425 miljoner människor ha insjuknat i sjukdomen. År 2040 väntas siffran ha stigit till 642 miljoner. Diabetes och de komplikationer som kan följa är stora bidragande orsaker till dödsfall över hela världen och 2015 dog fem miljoner människor till följd av sjukdomen. Typ 2-diabetes är den mest förekommande typen och har ökat med anledning av kulturella och sociala förändringar. Trots att typ 1-diabetes är mindre förekommande, sker en ökning av antalet insjuknade med tre procent per år, en siffra särskilt märkbar bland barn. 2015 beräknades 542 000 barn i världen ha typ 1-diabetes (IDF, 2015).

2.2 I Sverige

Även i Sverige utgör diabetes en av de stora folksjukdomarna och Svenska Diabetesförbundet beräknar att cirka 450 000 människor i landet har någon form av diabetes. Var tredje person med typ 2-diabetes beräknas vara oupptäckt. Typ 2-diabetes är den vanligaste diabetessjukdomen och utgör 85-90 procent av alla insjuknade. Cirka 50 000 män-

niskor i Sverige lever med typ 1-diabetes, varav 7000 - 8000 barn (Svenska Diabetesförbundet, 2016) och cirka 350 000 med typ 2-diabetes (Ibid, 2013b).

2.3 Sammanfattning

Diabetes är samlingsnamnet på en komplex, kronisk sjukdom, innehållandes fler sjukdomar i en med den gemensamma nämnaren att sockerhalten i blodet är för hög. De två vanligaste typerna kallas typ 1-diabetes och typ 2-diabetes och skiljer sig åt vad gäller orsak och behandling. Orsaken till typ 1-diabetes är oklar medan risken att drabbas av typ 2-diabetes ökar i takt med stigande ålder. Felaktig kost, övervikt och en stillasittande livsstil anges som viktiga faktorer för uppkomsten av typ 2-diabetes. Symptom på diabetes är stora urinmängder, törst, trötthet och/eller viktnedgång. Behandlingen varierar beroende på vilken diabetestyp det gäller och kan ske genom medicinering av insulininjektioner, tabletter och/eller förändrade kost- och motionsvanor. (Alvarson et. al, 2010; Svenska Diabetesförbundet u.å., 2016, 2013a, 2013b) Sjukdomen utgör ett av de största folkhälsoproblemen i världen på tjugohundratalet och 2015 beräknades 425 miljoner människor ha insjuknat i diabetes (IDF, 2015). I Sverige lever cirka 450 000 människor med någon form av diabetes och typ 2-diabetes är den mest förekommande (Svenska Diabetesförbundet 2016, 2013b).

3 Tidigare forskning

I detta avsnitt presenterar jag tidigare internationell forskning på temat gestaltning av diabetes i tryckta dagstidningar. I relation till forskningen belyser jag också kunskapsluckor och argumenterar för behovet av min undersökning. Med ambitionen att redovisa aktuell forskning, återfinns det material jag presenterar i fem vetenskapliga artiklar, publicerade mellan 2008-2013. Fyra undersökningar utgår från amerikansk forskning, en från japansk.

Ett tydligt mönster i den tidigare forskningen är paradoxalt nog avsaknaden av forskning på ämnet diabetes och medier. Akamatsu, Naito och Nakayama (2009), Stefanik-Sidener (2013) och Rocks (2005) anger explicit att det finns få tidigare studier på temat gestaltning av diabetes i tryckta dagstidningar respektive massmediernas bevakning av sjukdomen. Resultatet av Lewins (2008) undersökning om publikationsmönster för sjukdomen åren 1984-2005, visar att bevakningen ökat i takt med sjukdomens förekomst och utbredning vilket motiverar vidare studier ytterligare. Detta eftersom diabetes är ett växande problem som allt fler drabbas av, vilket också gör att mediernas gestalt-

ning av sjukdomen blir betydelsefull. I Stefanik-Sideners (2013) undersökning om hur diabetes gestaltas i tidningen New York Times mellan 2000 – 2010, framkommer det att typ 2-diabetes är den mest förekommande typen i artiklarna och att det i en tredjedel inte görs någon åtskillnad alls mellan de olika typerna. Akamatsu, Naito och Nakayamas (2009) studie om fyra nationella japanska tidningars mediebevakning av diabetes 1988-2007 uppvisar liknande resultat: typ 2-diabetes får mer utrymme i de utvalda tidningarna än typ 1 och mer än hälften av artiklarna specificerade inte vilken typ det rörde sig om. De japanska forskarna menar att avsaknaden på åtskillnad mellan de olika typerna kan få konsekvenser för allmänhetens uppfattning om sjukdomens komplexitet och vilja att ge stöd till politiska beslut rörande sjukdomen.

Den tidigare forskningen uppvisar även generella mönster vad gäller mer specifikt själva gestaltningen av diabetes i tryckta dagstidningar. Stefanik-Sidener (2013) menar till exempel att New York Times ger en missvisande bild av sjukdomen vilket kan sammankopplas med i vilken kontext sjukdomen beskrivs i och vilken typ av gestaltning som är mest förekommande. Generellt visar merparten av artiklarna att de samhällsliga och socioekonomiska faktorerna förbises i mediernas gestaltning av diabetes samt att det kan få och får konsekvenser för stöd till politiska förändringar och beslut som rör sjukdomen. Bland annat framkommer det i Stefanik-Sideners (2013) undersökning av New York Times att tematisk gestaltning var i fokus snarare än episodisk. Det vill säga, mer fokus på individens beteende än samhällsliga faktorer. Även Gollust och Lantz (2009) beskriver i sin undersökning om hur diabetes typ 2 gestaltas i dagstidningar i USA att endast ett fåtal artiklar beskrev de samhällsliga faktorerna, vilket kan påverka allmänhetens bild om uppfattningen av sjukdomen. Akamatsu, Naito och Nakayama (2009) menar också att det blir svårt att påverka politiska beslut om människor inte är medvetna om att journalister lyfter fram sensationshistorier.

Den tidigare forskningen på temat gestaltning av diabetes i tryckta dagstidningar är av internationell karaktär och besvarar således inte frågan om hur sjukdomen gestaltas i svenska medier och specifikt hur diabetes sammantaget gestaltas, oavsett sjukdomstyp i Sveriges fyra största morgonutgivna dagstidningar; *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan* under 2015.

3.1 Sammanfattning

Ett flertal av artikelförfattarna lyfter fram behovet av ytterligare studier som motiv för de undersökningar de själva genomfört (Akamatsu, Naito och Nakayama, 2009; Rocks,

2005; Stefanik-Sidener, 2013), vilket också skapar grund för genomförandet av min undersökning. En del av den tidigare forskningen fokuserar enbart på mediebevakningen av en typ av sjukdomen eller påvisar att det inte görs någon åtskillnad mellan de olika typerna och att publikationsmönstren följer i takt med att sjukdomen ökar över tid (Akamatsu, Naito och Nakayama, 2009; Lewin, 2008; Stefanik-Sidener, 2013). Den tidigare forskningen visar också att gestaltningen överlag uppvisar en snedvriden och i många fall felaktig bild av diabetes, vilket får konsekvenser för läsarens uppfattning och vilja att stödja politiska förändringar och beslut som rör sjukdomen (Akamatsu, Naito och Nakayama, 2009; Gollust & Lantz, 2009; Stefanik-Sidener, 2013). Sett till den tidigare forskningen, lämnas dock frågan om hur sjukdomen, oavsett sjukdomstyp, gestaltas i svenska tidningar obesvarad.

4 Teori

I detta kapitel presenterar jag de centrala teorier som ligger till grund för att analysera resultatet av min undersökning: dagordningsteorin och gestaltningsteorin. Särskilt fokus ligger på teoriernas betydelse inom medie- och kommunikationsvetenskaplig forskning där begrepp som orientering, prioritetsöverföring, attribut, objekt, olika dagordningar och perspektiv på gestaltning ingår.

4.1 Dagordningsteorin: mediernas dagordningsfunktion och -makt

Sedan McCombs och Shaws (1972) numer klassiska vetenskapliga artikel *The Agenda-Setting Function of Mass Media*, som formulerade namnet på vad vi i svenskt tal kallar för dagordningsteorin, har ett hundratal studier av samma teori publicerats. Mediernas funktion och makt över dagordningen är därav en sedan länge förankrad teori inom medie- och kommunikationsvetenskap och bygger på många års forskning (Strömbäck, 2014).

Trots att upplevelsen av olika frågor också grundas i de personliga erfarenheterna och kulturen, har journalister ett stort inflytande över människors världsbild genom att selektivt lyfta fram vissa frågor i nyheterna och presentera dem på ett visst sätt. Det är detta som kallas dagordning. Dagordningsteorin utgör därmed en prioritetsöverföring mellan olika dagordningar (McCombs, 2006); den medborgerliga, mediala respektive den politiska dagordningen. Den medborgerliga dagordningen handlar om frågor som medborgarna tycker är viktiga, den mediala om vilka frågor som får utrymme i medier-

na och den politiska om vilka frågor som diskuteras inom politiken och i processen om politiska beslut.

Mediernas dagordning kan beskrivas i form av funktion och makt där dagordningsfunktionen handlar om mediernas förmåga att organisera människors upplevelser av verkligheten och grundas i människans behov av orientering i omvärlden. Dagordningsmakten å sin sida, handlar om mediernas makt att påverka människors uppfattning om vilka frågor som är viktiga (Strömbäck, 2014). Behovet av orientering för en specifik fråga avgörs av dess relevans och osäkerhet hos individen. Om individen känner att frågan är relevant men samtidigt innehåller stor osäkerhet är behovet av orientering i massmedierna större. Vissa frågor, som påverkar vardagen och går att upplevas direkt, uppfattas av individen som konkreta. Frågor som individen endast kommer i kontakt med i nyheterna uppfattas som abstrakta och kräver orientering i massmedierna för att minska osäkerheten. Individer med stort orienteringsbehov använder sig troligen av dagstidningar i större utsträckning än andra, just på grund av att tidningarna erbjuder mer detaljrikedom än andra medier (McCombs, 2006).

Förutom olika typer av dagordningar med mediernas fokus på funktion och makt finns det två nivåer av dagordningsteorin: första och andra nivån. Den första nivån handlar om vad medierna uppmärksammar och vad människor anser vara betydelsefulla frågor, och den andra nivån handlar om hur medierna beskriver olika frågor och hur dessa uppfattas av människor (Strömbäck 2014). De frågor som tas upp i dagordningens första nivå, och som människor förväntas ha en åsikt om, kallas ibland för "objekt", vilka karaktäriseras av så kallade "attribut" som i sin tur fungerar som egenskaper och kännetecken för objektet ifråga. Dagordningsteorins första nivå behandlar således prioritetsöverföring av objekt och den andra nivån av prioritetsöverföring av attribut. I den första nivån ligger fokus på att fånga människors uppmärksamhet och i den andra på att skapa förståelse genom att framhäva olika aspekter av frågan. Vissa attribut, det vill säga speciella aspekter av en viss fråga, prioriteras särskilt i nyheterna och i hur människor tänker och talar om samma fråga. På så sätt ökar dagordningsmakten över attribut människors förståelse för hur den allmänna opinionen gällande olika frågor formas av nyhetsmedierna. Medierna påverkar inte bara prioriteringen av en viss fråga på människors dagordning, utan har också inflytande på attityder, åsikter och beteenden.

I samband med dagordningsteorin diskuteras inte sällan en annan välanvänd medie- och kommunikationsvetenskaplig teori, kallad gestaltningsteorin. Om dagordningsmaktens attribut innefattar egenskaper och kännetecken för ett visst objekt, består gestalt-

ningar av ett mer komplext strukturerat system som skapar mönster i så kallade ”tolkningsscheman” (McCombs, 2006). Med dagordningsteorins beståndsdelar presenterade redogör jag, i kommande avsnitt, för gestaltningsteorin och begreppet ”framing”, på svenska ”gestaltning”.

4.2 Gestaltningsteorin: att (re)konstruera verkligheten

Begreppet gestaltning, eller det engelska ”framing”, är ständigt återkommande i medie- och kommunikationsvetenskaplig forskning, inte minst när det gäller undersökandet av nyheter i medierna. Ur ett internationellt perspektiv har framing använts på olika sätt; som ett perspektiv, en teori eller paradigm för att nämna några (D’Angelo & Kuypers, 2010). För den svenska översättningen av framing finns ett flertal begrepp: gestaltning, inramning, upplägg eller utformning och i min undersökning har jag valt att använda ”gestaltning”. Liksom begreppets breda användningsområde, återfinns en mängd definitioner. En av de mest använda (Strömbäck, 2014) definitionerna inom medie- och kommunikationsvetenskap, och som används i den här undersökningen, är nedanstående:

To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described.

(Entman, 1993:52)

Den här definitionen belyser journalisters sätt att välja ut vissa aspekter för att utforma artiklar och att de då gestaltar verkligheten på ett visst sätt där specifika beskrivningar av problem, förklaringar till orsaker, värderingar och/eller problemlösningar får särskild uppmärksamhet. Olika typer av gestaltning skapar associationer och påverkar vilka slutsatser människor drar av den information de tagit del av (Strömbäck, 2014). Gestaltning finns således på olika nivåer och sett utifrån olika perspektiv. I Stefanik-Sideners (2013) undersökning om hur diabetes gestaltades i New York Times mellan 2000 – 2010 användes tre olika gestaltungsramar som utgick från en tredelad klassificering där fokus i nyheten gällande orsaker och lösningar till diabetes låg på beteende, medicinska och/eller samhällsliga faktorer.

Begreppet gestaltning är centralt i gestaltningsteorin, en teori som, likt dagordningsteorin är vanligt förekommande vid studier av innehållet i medierna. Teorin utgår ifrån att medierna och de nyheter som förmedlas, gestaltar eller (re)konstruerar bilder av

verkligheten. Liksom dagordningsteorin återfinns forskningen om gestaltningsteorin långt tillbaka i tiden, men hade ursprungligen ingen koppling alls till medier (se sociologen Erving Goffmans *Frame Analysis*, publicerad 1986, som beskriver gestaltning som ”organisering av erfarenheter”). Gemensamma nämnare för gestaltningsteorin är att gestaltningar ordnar information och skapar sammanhang genom användning av attribut, fakta, källor, ord och/eller en viss vinkling (Strömbäck, 2014).

4.3 Sammanfattning

Inom medie- och kommunikationsvetenskaplig forskning används sedan länge dagordnings- och gestaltningsteorin som verktyg för att analysera innehållet i medier. Teorierna utgör också centrala delar för att analysera resultatet av min undersökning. Utvalda ingående begrepp i dessa teorier används som analysverktyg där mediernas funktion och makt över dagordningen sätts i relation till hur diabetes gestaltas i de utvalda tidningarna. Därtill använder jag begreppet prioritetsöverföring för att analysera hur medierna kan påverka människors prioritering av diabetes som en fråga på dagordningen samt attityder, åsikter och beteenden till densamma. Till detta räknas också hur diabetes framträder på den medborgerliga, mediala och politiska dagordningen och hur sjukdomen framträder i dagordningsteorins två nivåer; som ett objekt i den första nivån, relaterat till de attribut som tillskrivs sjukdomen i den andra nivån. Gestaltningsteorin om hur medierna (re)konstruerar verkligheten med hjälp av framing, på svenska "gestaltning", och ordnar information samt skapar sammanhang med verktyg som attribut, fakta, källor, ord och vinkling används i analyserandet av hur de utvalda tidningarna (re)konstruerar/gestaltar bilden av diabetes (McCombs, 2006; Strömbäck, 2014). Det finns olika typer av gestaltning, vilka jag delvis kommer att använda för analys av mitt resultat. Specifikt för att undersöka hur diabetes gestaltas har tidigare tre gestaltningsramar använts som fokuserar på beteende, medicinska och/eller samhällsliga faktorer gällande orsaker och lösningar till sjukdomen (Stefanik-Sidener, 2013).

5 Metod och material

I detta kapitel beskriver jag undersökningens tillvägagångssätt i form av metod och material. Inledningsvis presenterar jag vald metod i form av en kvantitativ innehållsanalys. Därefter redogör jag för urval, sökord, analysenheter och hur kodschemat utformats. Därtill argumenterar jag för val av material och avslutar med en metodologisk diskussion och ett avsnitt om forskareetik.

Sedan Berelsons (1971) klassiska definition av kvantitativ innehållsanalys innehållandes begrepp som objektivitet, systematik och kvantitet har metoden beskrivits på liknande sätt av ett flertal forskare: Bergström & Boréus (2012); Nilsson (2010); Østbye, Knapskog, Helland & Larsen (2004) för att nämna några. Metoden är därav sedan länge välkänd och användbar för att på olika sätt undersöka formen och innehållet i massmedierna, vilket gör metoden särskilt lämplig för min undersökning. Jag har använt den kvantitativa innehållsanalysen med utgångspunkt från innehållet i medierna genom att analysera hur medieinnehållet kan påverka individer och samhälle (Nilsson, 2010).

5.1 Urval

Definition av urval sker i avgränsning av material och tid (Nilsson, 2010). Undersökningen utgår från diabetes utan närmre specifikation i problemformuleringen om vilken typ det gäller. Detta grundar sig på att jag har för avsikt att ge en helhetsbild av sjukdomen och i undersökningen använder jag genomgående samlingsnamnet ”diabetes” vilket inkluderar samtliga sjukdomstyper. Urval av medier är för min undersökning begränsad till tidningarna *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan* (För utförligare beskrivning av tidningsurvalet, se 5.4 Tidningsurval). Tidsperioden för insamlande av data innefattar utgivning under veckans alla sju dagar helåret 2015, med syfte att presentera det mest aktuella materialet.

5.2 Sökord och analysenheter

Förutom avgränsning av material och tid menar Nilsson (2010) att det också krävs innehållsmässiga avgränsningar i form av sökord och analysenheter som avgör vad som ska analyseras. Analysenheterna i min undersökning har avgränsats i två steg; dels genom val av sökord och dels genom antal ord. Sökning efter relevanta analysenheter gjordes i Retriever och utgick från boolesk sökteknik med syfte att öka sannolikheten för mer relevanta träffar (Retriever, 2008). Jag använde mig av följande sökfras: *diabet* AND wc:>150. Asteriskerna anger att diabetes-relaterade analysenheter innehållandes ”diabet” med möjliga böjningar och/eller ändelser av ordet täcks in, oberoende av om sjukdomen utgör det huvudsakliga temat eller enbart omnämns. Retriever (2008) kallar det här sättet att söka för trunkering, vilket lämpar sig då man vill komma åt olika grammatiska former av ord. Därav inryms ord som ”åldersdiabetes”, ”diabetiker” och ”diabetspatient”. ”wc:>150” anger att analysenheter innehållandes färre än 150 ord inte visas i

sökningen och ingår därför inte heller som analysenheter. Avgränsningen i antal ord vilar delvis på tidigare undersökningar på samma tema, se Stefanik-Sidener (2013) och Gollust och Lantz (2009) men även i relation till att olika sökfraser testades och där den angivna slutligen visade sig sortera bort blänkare, notiser och puffar som inte erbjuder tillräckligt uttömmande textmängder för att innehållet ska kunna kodas.

För att komma åt tidningarnas diabetesrelaterade texter ingår merparten av allt redaktionellt behandlat material som erbjuder tillräckligt uttömmande textmängd för att kunna kodas. Tidningarnas omslag; första- respektive sista sidan som oftast består av blänkare och/eller notiser ingår därför inte. Av samma anledning ingår inte heller annonser, faktarutor, bildtexter, frågespalter, reklam, kalenderhändelser samt radio- och tv-tablåer och liknande material. Fokus i undersökningen ligger på textens manifesta innehåll i brödtexten och inte på analysenheternas storlek eller placering i respektive tidning. Därav analyserades inte heller bilder, fotografier eller annan grafik. Totalt ingår 242 analysenheter (se Bilaga A för fullständig förteckning över ingående analysenheter) i undersökningen: 59 från *Dagens Nyheter*, 59 från *Göteborgs-Posten*, 59 från *Svenska Dagbladet* och 65 från *Sydsvenskan*.

5.3 Utformning av kodschema

För analys av det insamlade materialet utformade jag ett kodschema (se bilaga B) innehållandes variabler och variabelvärden som följer en logisk framåt drivande ordning och som kategoriserar innehållet och kompletteras med tillhörande kodanvisning (se bilaga C) om hur kodningen ska genomföras. Definition och utformning av variabler och variabelvärden är anpassade för att vara kompatibla med den här undersökningens syfte och utgår för vissa variabler (se variabel 5-7 i bilaga C) huvudsakligen från respektive tidnings och/eller Retrievers indelning. I vissa fall har inspiration hämtats från andra, se till exempel definition av kolumn, krönika och kåseri (Öhrström, 2007). För övriga variabler och variabelvärden har definition utgått från vad som är att betrakta som allmän vedertagen kunskap.

I anslutning till det huvudsakliga kodningsarbetet genomförde jag en pilotstudie där kodschemat testades. Det gav en antydning om hur väl variablerna och variabelvärdena fungerade på materialet och var till stor hjälp för utvecklandet av kodschemat (Bergström & Boréus, 2012; Nilsson, 2010). Pilotstudien utgjordes av slumpmässigt utvalda analysenheter från respektive tidning under den angivna tidsperioden som sedan kodades om i anslutning till det nya kodschemat. Pilotstudien utgjorde därmed ett test av min

egen intrakodarreliabilitet, det vill säga hur konsekvent jag kodade analysenheterna. I pilotstudien framkom till exempel hälsa, kost, motion, fetma och övervikt samt dödsfall som återkommande sakfrågor och dessa fick därför utgöra variabelvärden under ”7. Sakfråga”. Pilotstudien visade också att mängden aktörer i analysenheterna varierade. I de flesta analysenheter förekom sällan fler än tre aktörer, men i analysenheter som utgjordes av längre reportage förekom ibland yttranden från minst fyra aktörer – som också fick ungefär samma utrymme. Detta gjorde det svårt att avgränsa kodningen av aktörer efter utrymme, och avgränsningen skedde därför i fallande ordning. Därav kodas enbart de tre första aktörerna som får yttra sig i texten med syfte att visa hur en aktör framträder med vad Nilsson (2010) kallar fokus på funktion i form av vilken roll denne tar, snarare än person. Trots pilotstudien förekom variabelvärden dit ingen analysenhet kodades. Dessa är inte enbart att betrakta som överflödiga – avsaknaden på analysenheter inom dessa värden utgör ett utfall som också säger något om resultatet. Variabel 1-4 i kodschemat utgörs av identifikationsvariabler som, enligt Nilsson (2010), gör det möjligt att identifiera materialet. Utöver dessa är frågeställningarna operationaliserade i olika variabler och variabelvärden. Variabel 5-8 är kopplade till den första frågeställningen, variabel 9 den andra och variabel 10-12 till den sista frågeställningen.

5.4 Tidningsurval

Mitt fokus i undersökningen ligger på tidningarnas sammantagna gestaltning av sjukdomen utan avsikt att jämföra de olika tidningarna med varandra. Urvalet skedde efter effektorienterad urvalsprincip vilket innebär medieurval efter tidningarnas storlek och användning med störst möjlighet att påverka flest människor (Nilsson, 2010). Tidningarna som ingår i min undersökning är därför *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan* (bilagor, specialutgåvor och tematidningar ingår ej i undersökningen) som Tidningsutgivarna (u.å.) anger som de fyra största dagstidningarna i Sverige räknat i upplaga per helår. Dessa tidningar tillhör enligt Weibull och Wadbring (2014) kategorin ”Storstädernas betalade morgontidningar” (s. 133) och är prenumererade och morgonutgivna veckans alla sju dagar och finns i pappersformat och på webben. Här följer en kort presentation av de tidningar som ingår i min studie:

- *Dagens Nyheter (DN)*
Dagens Nyheter är Sveriges ledande rikstäckande morgontidning med huvudsäte i Stockholm. Tidningen är oberoende liberal och ingår i Bonnierkoncernen. Ansvarig utgivare är Peter Wolodarski. (*Dagens Nyheter* u.å.). *Dagens Nyheter* har en upplaga per helår på 266 000 exemplar per utgivningsdag (Tidningsutgivarna u.å.).
- *Göteborgs-Posten (GP)*
Göteborgs-Posten är en liberal morgontidning med utgivning i Göteborgs-området. Tidningen ingår i Stampen Media Group och ansvarig utgivare är Cecilia Krönlein (*Göteborgs-Posten* u.å.). *Göteborgs-Posten* har en upplaga per helår på 177 000 exemplar per utgivningsdag (Tidningsutgivarna u.å.).
- *Svenska Dagbladet (SvD)*
Svenska Dagbladet är en oberoende moderat morgontidning med huvudsäte i Stockholm. Tidningen ingår i Schibsted-koncernen och ansvarig utgivare är Fredric Karén (*Svenska Dagbladet* u.å.). *Svenska Dagbladet* har en upplaga per helår på 159 000 exemplar per utgivningsdag (Tidningsutgivarna u.å.).
- *Sydsvenskan*
Sydsvenskan är en oberoende liberal morgontidning med redaktioner i Malmö och Lund med utgivning i närliggande områden. Tidningen är den ledande morgontidningen i södra Sverige och ingår i Bonnier-koncernen. Ansvarig utgivare är Pia Rehnquist (*Sydsvenskan*, 2015). *Sydsvenskan* har en upplaga per helår på 96 000 exemplar per utgivningsdag (Tidningsutgivarna u.å.).

5.5 Metodologisk diskussion

Trots argumenten i föregående avsnitt gällande mitt val av metod i form av en kvantitativ innehållsanalys med syfte att systematiskt och utifrån ett större material finna generella mönster (Nilsson, 2010) inryms begränsningar i form av tillvägagångssätt och materialval. Dessa begränsningar diskuteras i följande avsnitt. Jag nämner också min egen position i forskningsprocessen.

Eftersom den kvantitativa innehållsanalysen fokuserar på manifest innehåll i text, räknas inte outtalat innehåll som i vissa fall kan styra samhällsdebatten. Metoden är dessutom redan tidigt i forskningsprocessen ganska hårt styrd vilket kan bidra till att jag som forskare förbiser relevant material som inte är angivet att undersökas på förhand. I motsats till detta skapar dock metoden ett systematiskt och konsekvent tillvägagångssätt som är fördelaktigt i vetenskapliga självständiga uppsatser. Vaga ord och i vilka sammanhang analysenheterna förekommer kan utgöra ytterligare begränsningar i kodningen

(Bergström & Boréus, 2012) men genom en överblick över innehållet i mitt material och tillskansande av kunskap om mitt ämne i andra kontexter har jag, under arbetets gång, verkat för att minska de begränsningar och problem som den kvantitativa innehållsanalysen rymmer. Därigenom har jag genomgående arbetat för att undersökningen ska hålla hög tillförlitlighet. Därtill har utformandet och testandet av sökfrasen samt dubbelkodningen i pilotstudien bidragit till att minimera riskerna för mätfel och att jag, med hjälp av den kvantitativa innehållsanalysen, mätt det jag avsett mäta.

I ljuset av ett alltmer digitaliserat medielandskap med sviktande upplageutveckling för den svenska dagspressen (Weibull & Wadbring, 2014) finns det skäl att tvivla på relevansen av att genomföra en undersökning där papperstidningen utgör källan för det empiriska materialet. Som tidigare nämnts är den första delen av syftet med den här undersökningen att bidra till och bredda den befintliga internationella kunskapsbas som finns på gestaltningen av diabetes i *tryckta* dagstidningar vilket gör det relevant att analysera just papperstidningar. Weibull och Wadbring (2014) menar dessutom att trots att den svenska dagstidningsmarknaden befinner sig i ett problematiskt läge, är tidningen i pappersformat ännu den viktigaste plattformen. Detta, i kombination med att morgontidningsläsandet för många prenumeranter är en vana med trög förändringstakt (Weibull, 2015), utgör betydande motiv för relevansen att undersöka papperstidningar. Med effekturvalsorienterad urvalsprincip i åtanke skulle man dock kunna hävda att *Aftonbladet* och *Expressen* hade varit av större relevans för undersökningen. Detta sett till Tidningsutgivarnas (u.å.) statistik över de största dagstidningarna räknat i upplaga per helår där *Aftonbladet* och *Expressen* har större upplagor än både *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan*. Då både *Aftonbladet* och *Expressen* återfinns i botten i den totala undersökningen i Medieakademiens (2016) Förtroendebarmeter i relation till *Dagens Nyheter* (som utgör en av de utvalda tidningarna i min undersökning) sextonde-placering, menar jag att det är sannolikt att människor tar till sig nyheter i större utsträckning ju högre förtroende man har för mediet. Därav motiveras valet att undersöka ovan nämnda tidningar.

Till sist vill jag nämna något om min egen position i rollen som forskare. I egenskap av typ 1-diabetiker själv sedan många år tillbaka har jag en närhet till ämnet jag studerar, vilket kan tänkas ge upphov för subjektiva värderingar i kodningsprocessen och tolkningar i analys av resultaten. Som tidigare nämnts har jag, under hela arbetets gång, haft för avsikt att ha en överblick över mitt material och tagit del av hur diabetes gestaltas i andra kontexter. I kombination med att jag låtit utomstående parter korrekturläsa

samtliga texter har jag därmed arbetat för att minimera subjektiva tolkningar och värderingar. Jag ser istället att min förförståelse har varit till hjälp i undersökningen då jag kunnat använda mina kunskaper om diabetes för att utforma ett kodschema innehållandes relevanta variabler och variabelvärden som svarar på undersökningens problemformulering och frågeställningar.

5.6 Forskareetik

För denna undersökning står jag som ensam författare ansvarig för innehållet. För att leva upp till forskningskravet som innebär att tillgängliga kunskaper utvecklas och fördjupas samtidigt som metoder förbättras, har jag satt min undersökning i relation till värdet av det förväntade resultatet av forskningen som görs. Då min undersökning handlar om att analysera innehållet i medier och inte består av direkta studier av människor är risken för att kränka individskyddet liten (Linnéuniversitetet, 2013). Därav krävs heller inga särskilda etiska tillstånd för genomförandet av min undersökning då metoden som används inte skadar människor och djur. Den här undersökningen handlar därför i större utsträckning om resonemang kring etiska frågor om själva forskningsprocessen, det vill säga mitt ansvar i förhållande till forskningen och forskarsamhället, därav rubriken forskareetik. För att min undersökning ska vara forskarettiskt korrekt har jag avsett att arbeta med öppenhet som riktmärke. Detta genom att ha ett tydligt avgränsat syfte, med utförlig beskrivning av metod och material, motivering till urval och argument med en kritisk och systematisk analys av framkomna resultat. Det här möjliggör således för andra forskare att använda och kontrollera de resultat jag presenterar (Hermerén & Pettersson, 2011).

5.7 Sammanfattning

För genomförandet av undersökningen användes en kvantitativ innehållsanalys. Totalt ingick 242 analysenheter (se bilaga A) från de största svenska morgonutgivna dagstidningarna *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan*. Sökning efter relevanta analysenheter gjordes i Retriever med sökfrasen *diabet* AND wc:>150 under en tidsperiod innehållandes tidningsutgivning under veckans alla sju dagar helåret 2015. Analysenheterna kategoriserades med hjälp av ett kodschema och tillhörande kodanvisning (Se bilaga B och C).

6 Resultat och analys

I detta kapitel presenteras resultat och analys av de totalt 242 analysenheterna. Kapitlet utgår ifrån frågeställningarna och utgörs av tre huvudsakliga teman, indelade i sammanhang, diabetestyper och aktörer. I de fall där en större mängd empiri ingår redovisas resultaten i tabeller i procent, avrundat till en decimal och i fallande ordning, i övrigt enbart i text.

6.1 Sammanhang

Till det här temat kopplas den första frågeställningen om vilka sammanhang diabetes gestaltas i utifrån fokus på tidningssektion, typ av text, sakfråga och tema. I de tre förstnämnda kommenterar jag huvudsakligen de tre mest förekommande med ytterligare kommentarer på särskilt anmärkningsvärda resultat.

6.1.1 Tidningssektion: I vilka tidningssektioner förekommer diabetes?

Tidningssektion	Procent
Allmänna nyhetssidor	32,6
Övrigt	13,2
Debattsidor	10,3
Utrikes	7,0
Ekonomi	7,0
Familjesidor	7,0
Insändarsidor	4,5
Kultur och nöje	4,5
Lokalsidor	2,9
Hälsa och motion	2,9
Sport	2,2
Mat och dryck	2,2
Vetenskap	1,7
Ledarsidor	0,8
Näringsliv	0,8
Inrikes	0,4
Politik	0,0
Näringsliv	0,0
Totalt	100,0

Tabell 1. Tidningssektion

Tabell 1 visar att förekomsten av diabetes i de utvalda tidningarna är lokaliserad till ”Allmänna nyhetssidor”, 32,6 procent, följt av ”Övrigt”, 13,2 procent och därefter ”Debattsidor”, 10,3 procent. Strömbäck (2014) skiljer, som tidigare nämnts, på tre typer av dagordningar och vad gäller variabeln tidningssektion sker således den huvudsakliga

prioritetsöverföringen om diabetes som ett objekt på den mediala dagordningen i ovan tre nämnda variabelvärden. I första hand gestaltas sjukdomen under variabelvärdet "Allmänna nyheter", utan närmre specifikation om vilken tidningssektion det gäller. Att variabelvärdet "Övrigt" är den näst mest framträdande tidningssektionen förklaras med att kodningen under denna variabel utgick från Retrievers alternativt respektive tidnings indelning av tidningssektioner. Detta innebär att diabetes gestaltas i tidningssektioner som ej finns med i de angivna variabelvärdena alternativt i sammanhang där tidningssektionen är otydligt specificerad. Med tanke på att IDF (2015) anger att det finns en stor osäkerhet med bristande kunskap och medvetenhet om diabetes, fungerar mediernas dagordningsfunktion som ett hjälpande verktyg med syfte att orientera människor i ämnet. Det finns därför en risk att otydligheten gällande vilka tidningssektioner sjukdomen gestaltas i kan förstärka den befintliga osäkerheten, snarare än att hjälpa människor orientera sig och skapa klarhet gällande diabetes. Då allt material genomgår redaktionell behandling har tidningarna även dagordningsmakt över åsiktsbaserade texter vilket förklarar "Debattsidor" som den tredje största tidningssektionen inom vilken diabetes förekommer i. Utöver de tre mest framträdande tidningssektionerna återfinns en spridning i vilken tidningssektion diabetes förekommer, men där flera av sektionerna uppvisar samma siffror. "Utrikes", "Ekonomi" och "Familjesidor" ligger alla på 7,0 procent, därefter kommer "Insändarsidor" och "Kultur och nöje" som båda har 4,5 procent, följt av "Lokalsidor" och "Hälsa och motion", båda 2,9 procent. Även "Sport" och "Mat och dryck", båda 2,2 procent, förekommer i samma utsträckning. Därefter "Vetenskap", 1,7 procent, "Ledarsidor" och "Näringsliv", båda 0,8 procent samt "Inrikes" 0,4 procent. Tabellen visar också att ingen analysenhet kodades under "Politik" respektive "Näringsliv" som båda fick 0,0 procent, vilket ger en indikation på att dessa variabelvärden varit överflödiga, men som för variabelvärdet "Politik" också tyder på att diabetes (efter vad som framgår i tidningarnas rapportering) inte lyfts som ett ämne på den politiska dagordningen. Det återfinns således en spridning i övriga variabelvärden om hur diabetes lyfts som ett objekt i olika tidningssektioner på vad Strömbäck (2014) kallar den mediala dagordningen.

6.1.2 Typ av text: Vilka typer av texter är mest förekommande?

Typ av text	Procent
Nyhetsartikel	36,4
Reportage	20,7
Debattartikel	10,3
Personporträtt	6,6
Privatannons	5,8
Krönika	5,8
Insändare	4,5
Övrigt	3,7
Analys/kommentar	2,6
Fakta/bakgrund	1,2
Recension	1,2
Ledare	0,8
Kåseri	0,4
Kolumn	0,0
Totalt	100,0

Tabell 2. Typ av text

Tabell 2 visar att "Nyhetsartikel" med 36,4 procent, är den mest förekommande typen av text i vilken diabetes gestaltas i, följt av "Reportage" med 20,7 procent och därefter "Debattartikel" 10,3 procent. Resultatet av vilka typer av texter som diabetes gestaltas i verkar till viss del följa en logisk ordning beroende på vilken tidningssektion texten tillhör. Denna ordning kan relateras till kännetecknen för gestaltningsteorin, som syftar till att skapa sammanhang och organisering av information (Strömbäck, 2014). Utöver de tre mest förekommande typerna av text som diabetes gestaltas i, förekommer, liksom i föregående tabell, en viss spridning för övriga variabelvärden. "Personporträtt" är den fjärde mest framträdande typen av text med 6,6 procent vilket indikerar att personer med diabetes porträtterats och att det är diabetikern och inte sjukdomen i sig som stått i fokus. Därefter kommer "Privatannons" och "Krönika" som båda ligger på 5,8 procent följt av "Insändare" 4,5 procent, "Övrigt" 3,7 procent samt "Analys/kommentar" 2,6 procent. Övriga variabelvärden har fått relativt lika siffror och visar inom vilka typer av text diabetes är minst förekommande: "Fakta och bakgrund" och "Recension", båda 1,2 procent följt av "Ledare" 0,8 procent och "Kåseri" 0,4. Anmärkningsvärt är att det även under denna variabel förekom ett variabelvärde som inte någon analysenhet kodades under och som kan betraktas som överflödig, nämligen "Kolumn" 0,0 procent. Avsaknaden av analysenheter som kodats till detta variabelvärde kan sannolikt även förklaras med likheten till snarlika texter som krönika och kåseri. Spridningen som återfinns

bland övriga variabelvärden står således i viss kontrast till tidningarnas förmåga att skapa sammanhang och ordna information gällande de tre mest framträdande typerna av text.

6.1.3 Sakfråga: I relation till vilka sakfrågor framträder diabetes?

Sakfråga	Procent
Hälsa, kost och motion	19,0
Forsknings och vetenskaplig sakfråga	14,9
Hälso- och sjukvårdsfråga	14,5
Övrigt	13,6
Dödsfall	7,9
Ekonomisk sakfråga	7,4
Brott- och rättsfråga	4,1
Fetma och övervikt	3,7
Krig och konflikt	3,7
Böcker, musik, film och tv	3,3
Sportfråga	2,2
Näringslivsfråga	1,7
Klimat- och miljöfråga	1,2
Utbildningsfråga	0,8
Migrationsfråga	0,8
Resor	0,8
Politisk sakfråga	0,4
Jord- och lantbruksfråga	0,0
Boende	0,0
Totalt	100,0

Tabell 3. Sakfråga

Tabell 3 visar att ”Hälsa, kost och motion” 19,0 procent är den mest förekommande sakfrågan som relateras till diabetes och att de två nästföljande sakfrågorna uppvisar liknande siffror sinsemellan: ” Forsknings- och vetenskaplig sakfråga” med 14,9 procent och ”Hälso- och sjukvårdsfråga” med 14,5 procent. I relation till dagordningsteorins andra nivå där olika aspekter, kallade attribut, av ett objekt (McCombs, 2006) utgör ovanstående variabelvärden närapå hälften, 48,4 procent av vilka sakfrågor i form av attribut som objektet diabetes gestaltas i relation till. Därefter framträder diabetes i variabelvärdena ”Övrigt” 13, 6 procent; ”Dödsfall” 7,9 procent; ”Ekonomisk sakfråga” 7,4 procent och ”Brott- och rättsfråga” 4,1 procent. Strax därefter följer ”Fetma och övervikt” samt ”Krig och konflikt”, båda på 3,7 procent samt ”Böcker, film, musik och tv” på 3,3 procent. Övriga sakfrågor får litet utrymme men förekommer i liknande ut-

sträckning: ”Sportfråga” 2,2 procent; ”Näringslivsfråga” 1,7 procent; ”Klimat och miljöfråga” 1,2 procent; ”Utbildningsfråga”, ”Migrationsfråga” samt ”Resor” ligger alla på 0,8 procent samt ”Politisk sakfråga” 0,4 procent. Liksom i tidigare beskrivna variabler förekom också här variabelvärden dit ingen analysenhet kodades: ”Jord- och lantbruksfråga” och ”Boendefråga” fick vardera 0,0 procent till följd av att ingen analysenhet kodades till dessa. Dessa kan ses som överflödiga variabelvärden alternativt attribut som inte tillskrivs sjukdomen vilket innebär att diabetes är ett anonymt ämne i dessa sakfrågor. Att variabelvärdet ”Övrigt” återigen får relativt höga siffror beror sannolikt på att det funnits en otydlighet över vilka sakfrågor analysenheterna behandlat. I relation till McCombs (2006) beskrivning av mediernas dagordningsmakt över objekt och attribut utgör sammantaget samtliga sakfrågor attribut som relateras till diabetes som objekt och är betydelsefulla i hur människor tänker och talar om sjukdomen. I min undersökning sker därför en prioritetsöverföring av attribut företrädesvis i frågor om hälsa, kost, motion, forskning, vetenskap samt hälso- och sjukvård. Dessa sakfrågor, eller attribut, påverkar hur ämnet diabetes diskuteras på den medborgerliga dagordningen och därigenom hur den allmänna opinionen formas och påverkar den politiska dagordningen.

6.1.4 Tema: Är diabetes en bisak i texten eller det huvudsakliga temat?

Tema	Procent
Diabetes benämns som en bisak	91,3
Diabetes är det huvudsakliga temat	8,7
Totalt	100,0

Tabell 4. Tema

Tabell 4 visar att en övervägande majoritet av analysenheterna, 91,3 procent, benämner diabetes som en bisak i texten och endast 8,7 procent benämner sjukdomen som det huvudsakliga temat. Ingen analysenhet kodas som ”Övrigt”. Sett till dagordningsteorins första nivå, som anger mediernas möjlighet att påverka människors uppfattning om vilka frågor som är viktiga (Strömbäck 2014) är diabetes, enligt Tabell 4, inte att betrakta som en betydelsefull fråga på den mediala dagordningen. Detta trots att sjukdomen är ett växande folkhälsoproblem, såväl i Sverige som internationellt (IDF, 2015; Svenska Diabetesförbundet, 2016). Ett folkhälsoproblem som dessutom sannolikt är av intresse för den politiska dagordningen som har makt och medel att besluta om åtgärder

för att komma till rätta med problemet. Genom att inte lyfta diabetes som en betydelsefull fråga speglar medierna därför inte sjukdomens faktiska utbredning i världen vilket genererar en felaktig prioritetsoverföring från den mediala till den medborgerliga dagordningen. Detta kan i sin tur få konsekvenser för sjukdomens relevans på den politiska dagordningen med möjlighet till politiska diskussioner och beslut rörande diabetes.

6.2 Diabetestyper

I det här temat redovisar jag resultatet av den andra frågeställningen om vilka diabetestyper som förekommer i analysenheterna.

6.2.1 Diabetestyper: Görs det någon åtskillnad på de olika typerna av diabetes och vilken/vilka typ(er) är mest respektive minst förekommande?

Diabetestyper	Procent
Ingen åtskillnad görs, sjukdomen benämns enbart "diabetes"	66,2
Typ 2	12,6
Övrigt	12,6
Typ 1	5,9
Graviditetsdiabetes	1,9
LADA	0,4
MODY	0,4
Sekundär diabetes	0,0
MIDD	0,0
Totalt	100,0

Tabell 5. Diabetestyper.²

Tabell 5 visar att av den totala summan av antalet gånger sjukdomen förekommer i analysenheterna utgörs 66,2 procent av variabelvärdet "Ingen åtskillnad görs, sjukdomen benämns enbart 'diabetes'". Detta kan relateras till tidigare forskning på samma tema som också angav att det saknades åtskillnad på de olika typerna (Akamatsu, Naito och Nakayamas, 2009; Stefanik-Sidener, 2013). Utfallet kan också förklaras med att benämningen "diabetes" är ett effektivt sätt att lyfta sjukdomen utan att specificera mer i detalj. Detta sett till sjukdomens komplexitet, innehållandes flera sjukdomar i en (Svenska Diabetesförbundet, u.å.), vilka alla faller under samlingsnamnet diabetes. Här

² Tabellen visar enbart i vilken utsträckning de olika diabetestyperna nämns och gör inte någon åtskillnad på om det förekommer flera typer i en och samma analysenhet.

verkar således dagordningsteorins andra nivå, innehållandes mediers förmåga att skapa förståelse kring ett visst fenomen genom att belysa vissa aspekter av frågan (McCombs, 2006) inte tillämpas. Genom att det i hög utsträckning inte görs någon åtskillnad på de olika typerna blir det istället svårare för människor att orientera sig i ämnet och skapa klarhet kring sjukdomens komplexitet, innehållandes olika typer. Det kan resultera i att människor får felaktiga uppfattningar och tillskriver attribut till sjukdomen som gäller för en sjukdomstyp, men inte för alla. På det sättet blir mediernas rekonstruktion av verkligheten med syfte att skapa sammanhang (Strömbäck, 2014) missvisande.

I de fall då en särskild typ av diabetes specificeras är typ 2-diabetes, 12,6 procent den mest förekommande. Ett resultat som var ganska väntat sett till att den här typen är den vanligaste formen av diabetes i Sverige (Svenska Diabetesförbundet, 2013b) samt att tidigare forskning av Akamatsu, Naito och Nakayama (2009) och Stefanik-Sidener (2013) angett typ 2 som den mest förekommande i sina respektive undersökningar. I samma utsträckning som typ 2-diabetes, gestaltas sjukdomen som "Övrigt", 12,6 procent. Det visar att sjukdomen eller dess olika typer i sig inte benämns, utan fokus ligger på andra diabetes-relaterade ämnen, mest troligt på aktör i form av "diabetikern" vilket skapar en viss vinkling av texten, där fokus ligger på person snarare än sjukdom. I 5,9 procent av analysenheterna förekommer variabelvärdet "Typ 1". En siffra som säkerligen överskuggas av den höga förekomsten av typ 2-diabetes som också omnämns mest i analysenheterna. Övriga typer omnämns i betydligt lägre utsträckning vilket kan förklaras med att dessa typer är mindre vanliga. 1,9 procent specificerar "Graviditetsdiabetes" och 0,4 procent "LADA" respektive "MODY". Sekundär diabetes och "MIDD" förekommer inte i någon analysenhet överhuvudtaget.

6.3 Aktörer

Det tredje och sista temat kopplas till den tredje frågeställningen och här presenterar jag vilka tre aktörer som genom pratminus och/eller citat får yttra sig först i texten. Totalt förekom 62 procent aktörer som fick yttra sig i analysenheterna och 38 procent innehöll ingen aktör överhuvudtaget. I det här avsnittet redogör jag först för i vilken utsträckning "Diabetikern" respektive "Övrig aktör" får yttra sig för att därefter redovisa i vilka roller aktörerna framträder.

6.3.1 Aktör: I hur hög utsträckning får diabetikern själv yttra sig?

Vem får yttra sig	Procent
Övrig aktör	96,7
Diabetikern	3,3
Totalt	100,0

Tabell 6. Vem får yttra sig.

Tabell 6 visar att i de analysenheter som en eller flera aktörer ingick bestod en övervägande majoritet, 96,7 procent av "Övrig aktör" och "Diabetikern" fick yttra sig i 3,3 procent. Detta kan relateras till vad som tidigare presenterats under "6.1.4 Tema" där endast 8,7 procent benämner diabetes som det huvudsakliga temat, vilket gör det för sannolikt att diabetikern själv inte får yttra sig i de fall då diabetes inte utgör det huvudsakliga temat. Genom att "Diabetikern" själv inte får komma till tals i så hög utsträckning får läsaren sällan ta del av den sjuke individens perspektiv, vilket innebär att det hela tiden är utomstående som får yttra sig.

6.3.2 Aktör: I vilka roller framträder de aktörer som får yttra sig?

Aktörsroller	Procent
Känd för allmänheten Forskare/Vetenskapsman	50,0
Civilperson	37,5
Företag (alt. företrädare för)	12,5
Familjemedlem/släkting/vän	0,0
Hälso- och sjukvårdsexpertis	0,0
Forskare/Vetenskapsman	0,0
Politiskt parti (alt. företrädare för)	0,0
Statlig förvaltningsmyndighet (alt. företrädare för)	0,0
Intresseorganisation/förening (alt. företrädare för)	0,0
Övrigt	0,0
Totalt	100,0

Tabell 7. Aktörsroller: Diabetikern.

Tabell 7 visar att av de 3,3 procent som benämns "Diabetikern" som får yttra sig utgörs hälften, 50,0 procent av variabelvärdet "Känd för allmänheten", som i egenskap av detta, i sig kan lyfta diabetes som en viktig fråga på den mediala dagordningen. Därtill

fungerar den här aktörsrollen ofta som förebilder för människor i allmänhet och har därför viss makt att påverka den medborgerliga dagordningen. 37,5 procent utgörs sedan av ”Civilperson” och 12,5 procent av ”Företag alt. (företrädare för)”. Genom att aktören gestaltas som ”Civilperson” skapas en viss närhet till läsaren ifråga vilket kan göra diabetes som en mer konkret fråga som är enklare att ta del av, än i de fall då aktören gestaltas som ”Företag alt. (företrädare för)”. Med hänsyn till att utfallet i detta variabelvärde dock inte uppvisade någon större mängd empiri är det svårt att säkerställa betydelsen av i vilken aktörsroll ”Diabetikern” gestaltas i.

Aktörsroller	Procent
Forskare/Vetenskapsman	29,5
Civilperson	18,1
Hälso- och sjukvårdsexpertis	11,8
Företag (alt. företrädare för)	11,8
Övrigt	11,8
Känd för allmänheten	5,9
Statlig förvaltningsmyndighet (alt. företrädare för)	5,2
Intresseorganisation/förening (alt. företrädare för)	2,9
Politiskt parti (alt. företrädare för)	1,7
Familjemedlem/släkting/vän	1,3
Totalt	100,0

Tabell 8. Aktörsroller: Övrig aktör.

Tabell 8 visar i vilka roller ”Övrig aktör” framträder i de fall denne får yttra sig. Av de 96,7 procent som får yttra sig i form av ”Övrig aktör” utgörs 29,5 procent av ”Forskare/Vetenskapsman” och 18,1 procent av ”Civilperson”. Tre variabelvärden får samma siffra, 11,8 procent och består av ”Hälso- och sjukvårdsexpertis”, ”Företag (alt. företrädare för)” respektive ”Övrigt”. Därtill får ”Övrig aktör” yttra sig i form av ”Känd för allmänheten” 5,9 procent, ”Statlig förvaltningsmyndighet (alt. företrädare för)” 5,2 procent, ”Intresseorganisation (alt. företrädare för)” 2,9 procent, ”Politiskt parti (alt. företrädare för)” 1,7 procent samt ”Familjemedlem/släkting/vän” 1,3 procent. Gestaltningen av de olika aktörerna för ”Övrig aktör” kan återigen relateras till sjukdomens komplexitet, vilket också indikerar att den berör flertalet personer i olika roller. Som tidigare nämnts, menar McCombs (2006) att frågor som individen endast kommer i kontakt med i nyheterna uppfattas som abstrakta medan frågor som påverkar vardagen och går att upplevas direkt, uppfattas som konkreta. Till detta kan närheten till aktörerna

beaktas och få konsekvenser för hur objektet i form av diabetes uppfattas. Samtidigt som analysenheter innehållandes aktörer där någon form av expertis (till exempel forskare, vetenskapsman eller sjukvårdare) eller sakkunnig inom sitt område (till exempel politiker eller företrädare för ett företag) ger intrycket av en mer tillförlitlig text, utgör gestaltning av en civilperson troligen ett mer konkret budskap som talar till läsaren i större utsträckning. Därav kan val av aktör som får yttra sig i texten ha stor betydelse för vilken vinkel en analysenhet gestaltas i och vilken typ av prioritetsöverföring som sker från den mediala till den medborgerliga och politiska dagordningen.

6.4 Sammanfattning

Av resultatet framgår det att det finns en generell otydlighet och spridning i hur diabetes sammantaget gestaltas i undersökningens tre teman: sammanhang, diabetestyper och aktörer. Utöver ”Allmänna nyhetssidor”, ”Övrigt” och ”Debattsidor” som utgör de tre mest framträdande tidningssektionerna som diabetes gestaltas i återfinns en spridning vad gäller övriga, men flera tidningssektioner gestaltar också sjukdomen i liknande utsträckning. De tre mest förekommande typerna av text som diabetes gestaltas i är ”Nyhetsartikel”, ”Reportage” och ”Debattartikel” och utöver dessa förekommer viss spridning för övriga variabelvärden. ”Hälsa, kost och motion”, ”Forsknings- och vetenskaplig sakfråga” samt ”Hälso- och sjukvårdsfråga” utgör nästan hälften av vilka sakfrågor diabetes framträder i relation till. En övervägande majoritet av analysenheterna benämner diabetes som en bisak i texten och inte som det huvudsakliga temat, vilket bidrar till bilden av sjukdomen som mindre relevant. En relevans som kan kopplas till mediernas dagordningsmakt med möjlighet att påverka människor om vilka frågor som är betydelsefulla (Strömbäck, 2014). Diabetes utgör således en mindre betydelsefull fråga på dagordningen, trots att Svenska Diabetesförbundet (2016) menar att sjukdomen som helhet utgör en av de stora folksjukdomarna i Sverige. Tidningarna gestaltar diabetes som en enhetlig sjukdom och förbiser att den innehåller olika typer som skiljer sig åt vad gäller orsak och behandling. I den totala summan av antalet gånger sjukdomen förekommer i analysenheterna görs det i hög utsträckning inte någon åtskillnad på de olika typerna vilket gör det svårare för människor att orientera sig i ämnet och förstå sjukdomens innebörd. Vad gäller de fall då en särskild typ av diabetes specificeras är typ 2-diabetes den mest förekommande. I de analysenheter där en eller flera aktörer framträder utgörs majoriteten av ”Övrig aktör” och diabetikern själv får sällan yttra sig. Gällande de olika roller som aktörerna framträder i återfinns en viss spridning och olika aktörer har olika

makt vad gäller påverkan på vad Strömbäck (2014) kallar den medborgerliga dagordningen. Vilken aktör som får yttra sig i texten kan därför ha stor betydelse för vilken vinkel en analysenhet gestaltas i och vilken typ av prioritetsöverföring som sker mellan de olika dagordningarna.

Överlag följer den sammantagna gestaltningen av diabetes ett brokigt mönster som spänner över undersökningens tre teman. Prioritetsöverföringen av ett objekt med tillhörande attribut (McCombs, 2006) genererar en missvisande och delvis felaktig bild av hur sjukdomen och dess olika typer gestaltas. Inte minst sett till att sjukdomen övervägande gestaltas som en enhetlig sjukdom, där vissa attribut felaktigt tillskrivs samtliga sjukdomstyper. Gestaltningen speglar ett visst fokus på hälsa, sjukvård och vetenskap i olika former, framförallt märkbart inom vilka sakfrågor sjukdomen gestaltas i och vilka övriga aktörer som får yttra sig. På detta sätt tenderar sjukdomen att sammantaget gestaltas som ett medicinskt fenomen, vilket också var fallet i Stefanik-Sidernes (2013) undersökning. Därigenom riskerar faktorer som fokuserar på beteende och samhälle, vilka är av betydelse för att i framtiden kunna planera för förebyggande åtgärder och hantera effekterna av de olika sjukdomstyperna, förbises. Utfallet av resultatet är att osäkerheten gällande sjukdomen snarare förstärks, än minskar i på det sätt som tidningarna gestaltar diabetes vilket i förlängningen försvårar orienteringen i ämnet. Detta trots att McCombs (2006) menar att just tidningar erbjuder en bra källa för orientering, specifikt på grund av deras detaljrikedom.

7 Slutdiskussion

I detta kapitel diskuterar jag undersökningens resultat i en vidare kontext och besvarar problemformuleringen samt diskuterar på vilket sätt syftet med undersökningen uppfylldes. Kapitlet avslutas med förslag till vidare forskning.

Svaret på undersökningens problemformulering om hur diabetes, oavsett sjukdomstyp, sammantaget gestaltas i Sveriges fyra största morgonutgivna dagstidningar; *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan* under 2015 är att gestaltningen av sjukdomen genomsyras av en otydlighet och spridning. Sjukdomen gestaltas som en mindre betydelsefull och ospecificerad fråga på dagordningen. Resultat och analys av 242 analysenheter från veckans alla sju dagar under helåret 2015 visar att detta gäller oavsett om fokus ligger på sammanhang, diabetestyper eller aktörer.

I relation till den första delen av det tvådelade syftet med min undersökning, som är att bidra till och bredda den befintliga internationella kunskapsbas som finns på gestalt-

ningen av diabetes, oavsett sjukdomstyp i tryckta dagstidningar, visar min undersökning liknande resultat som tidigare forskning på samma tema. Detta är märkbart i till exempel vad gäller åtskillnad mellan de olika typerna och att medierna i vissa fall ger en missvisande bild av sjukdomen (Akamatsu, Naito & Nakayamas, 2009; Gollust & Lantz, 2009; Stefanik-Sidener, 2013). Det här kan vidare sammankopplas med den senare delen av syftet som är att lyfta mediernas dagordnings- och gestaltningsmakt och reproduktion av uppfattningar i samhället gällande diabetes som ett samhällsproblem och hur medierna därigenom påverkar den allmänna opinionen rörande politiska beslut. Trots att sjukdomen utgör ett stort folkhälsoproblem över hela världen, också i Sverige (IDF, 2015; Svenska Diabetesförbundet, 2016) och således rimligtvis utgör ett relevant objekt, visar min undersökning att de utvalda tidningarna inte lyfter diabetes som en betydelsefull fråga på dagordningen. Genom att huvudsakligen gestalta sjukdomen otydligt, med stor spridning och utan hänsyn till att den består av olika sjukdomstyper som inte kan eller bör tillskrivas samma attribut, blir informationen och sammanhanget otydligt. Prioritetsöverföringen som sker från den mediala till den medborgerliga och politiska dagordningen (McCombs, 2006; Strömbäck, 2014) innehållandes reproduktion av föreställningar om diabetes är därför till stor del felaktig eller missvisande.

Sett ur ett vidare perspektiv får de utvalda tidningarnas sätt att inte lyfta diabetes som en betydelsefull fråga på dagordningen och på det missvisande sätt som sjukdomen gestaltas på, konsekvenser för hur allmänheten generellt uppfattar sjukdomen med dess olika typer och aktörer. Givet att mediernas dagordningsfunktion och -makt handlar om förmågan att organisera människors upplevelser av verkligheten och möjlighet att påverka människors uppfattning om vilka frågor som är viktiga (Strömbäck, 2014) genererar den sammantagna bilden av sjukdomen i de fyra tidningarna att diabetes gestaltas som ett otydligt och mindre komplext fenomen än vad som faktiskt är fallet.

Diabetes utgör inte bara ett fenomen, eller kanske snarare ett problem i samhället, utan är också beroende av den omgivande kontexten. Det innebär att tidningarnas oförmåga att gestalta sjukdomen på ett fullvärdigt sätt också bidrar till en ökad osäkerhet och minskad förståelse av ett enskilt fenomen, som i förlängningen bidrar till att forma förståelsen för komplexa frågor i samhället som helhet. Jag menar därför att mediernas återspeglning av den allmänna opinionens förvirring gällande ett visst fenomen (i det här fallet diabetes), istället för att skapa klarhet i specifika frågor där osäkerheten är stor, riskerar att snarare bidra till ökad oförståelse. För att minska komplexiteten och klargöra komplexa fenomen, så som diabetes, behövs information och upplysning om den-

samma. Först då kan man börja tala om möjliga åtgärder för att få bukt med problemet ifråga, oavsett om det gäller förebyggande åtgärder, ekonomiska resurser eller samhällsnyttiga insatser. Dagstidningar som utgör rika källor för information (McCombs, 2006) har makt och möjlighet att påverka den allmänna opinionen och därigenom politiska diskussioner och beslut. Genom att klargöra innebörden av och gestalta olika samhällsproblem i form av betydelsefulla frågor med långtgående konsekvenser för såväl individen som samhället, men som också går att hantera, fungerar medier i allmänhet som inflytelserika verktyg för opinionsbildning. Verktyg som i gestaltningen av den komplexa sjukdomen diabetes och dess olika sjukdomstyper för *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten*, *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan* framstår som något naggade i kanten.

7.1 Förslag till vidare forskning

Otydligheten och spridningen i på det sätt som diabetes sammantaget gestaltas vittnar om att det finns behov av vidare forskning i ämnet. Sett till att min undersökning består av en viss uppsättning variabler och variabelvärden, anpassade för studiens syfte är ett naturligt steg i vidare forskning att utöka den befintliga undersökningen. Ett första steg i detta är att jämföra framställningen av sjukdomen mellan de olika tidningarna alternativt jämföra med andra typer av tidningar, exempelvis kvällspress. Ett annat förslag är att utöka omfattningen på variablerna och variabelvärdena och anlägga en annan vinkel. Till exempel genom att enbart fokusera på hur den sjuke, i min undersökning kallad "Diabetikern", gestaltas. En sådan undersökning kan genomföras med fokus på mediernas roll gällande uppkomsten av stereotyper. Att tydliggöra på vilket sätt de olika typerna av diabetes gestaltas i olika medier är ytterligare förslag till vidare forskning som belyser mediernas förmåga att öka förståelsen för sjukdomens komplexitet. Utöver kvantitativa undersökningar vill jag slutligen flagga för undersökningar som rymmer kvalitativa metoder. Förslagsvis genom analys av de analysenheter som lyfter fram diabetes som det huvudsakliga temat.

Referenser

- Akamatsu R, Naito M & Nakayama T. (2009) Characteristics of reporting diabetes mellitus research results in Japanese newspapers. *BioScience Trends*. Vol. 3 (2): 44-7.
- Alvarsson M, Brismar K, Viklund G, Örtqvist E & Östenson C-G (2010). *Diabetes*. Andra utgåvan. Stockholm: Karolinska Institutet University Press.
- Berelson, B (1971). *Content Analysis in Communication Research*. New York: Hafner.
- Bergström, G & Boréus K (2012). 'Innehållsanalys'. I Bergström, G & Boréus K (red). *Textens mening och makt. Metodbok i Samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (s. 49-90). Lund: Studentlitteratur.
- Dagens Nyheter* (u.å.). Om oss. <http://info.dn.se/info/om-oss/> [2016-04-11]
- Entman, R (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, Vol 43(4): 51-58. DOI: 10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x [2016-04-19]
- D'Angelo, P & Kuypers J.A (2010). 'Introduction. Doing News Framing Analysis'. I D'Angelo, P & Kuypers J.A (red). *Doing News Framing Analysis. Empirical and theoretical perspectives* (s. 1-13.) New York; London: Routledge.
- Goffman, E (1974). *Frame Analysis. An Essay on the Organization of Experience*. Boston: Northeastern University Press.
- Gollust, S & Lantz, P. (2009). Communication population health: Print news media coverage of type 2 diabetes. *Social Science & Medicine*, 69(7):1091-1098.
- Göteborgs-Posten* (u.å.). Göteborgs-Posten – lokalsinne i världsklass. <http://info.gp.se/> [2016-04-11]
- Hermerén, G & Petterson, B (2011). God forskningssed. (Vetenskapsrådets rapportserie, nr 1:2011). Stockholm: Vetenskapsrådet. <https://publikationer.vr.se/produkt/god-forskningssed/> [2016-04-11]
- International Diabetes Federation (2015). *IDF Diabetes Atlas*. Seventh edition. <http://www.diabetesatlas.org/> [2016-04-05]
- Lewin, H.S. (2008) Diabetes mellitus publication patterns, 1984-2005. *Journal of the Medical Library Association*, 96(2): 155-158. DOI: 10.3163/1536-5050.96.2.155
- Linnéuniversitetet (2013). *Etiska riktlinjer för självständiga arbete i utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid fakulteten för konst och humaniora*. https://medarbetare.lnu.se/polopoly_fs/1.104593!fst_etiska_riktlinjer_studentarbeten_med_foetiska_principer.pdf [2016-04-11]
- Medieakademien (2016). *Förtroendebarameter 2016. Allmänhetens förtroende för institutioner, politiska partier, massmedier & företag*. http://medieakademien.se/wp-content/uploads/2014/02/Fo%CC%88rtroendebarameter_n_2016.pdf [2016-04-11]
- McCombs, M (2006). *Makten över dagordningen. Om medierna, politiken och opinionsbildningen*. Första upplagan. Stockholm: SNS förlag.
- McCombs, M & Shaw D (1972). The Agenda-Setting Function of Mass Media. *The Public Opinion Quarterly*. Vol 36, No 2: 176-187. URL: <http://links.jstor.org/sici?sici=0033-362X%281972%2936%3A2%3C176%3AATAFOMM%3E2.0.CO%3B2-5> [2016-04-19]
- Nilsson, Å (2010). 'Kvantitativ innehållsanalys'. I Ekström, M & Larsson, L (red). *Metoder i kommunikationsvetenskap* (s. 119-152.) Lund: Studentlitteratur.

Østbye H, Knapskog K, Helland K & Larsen LO (2004). *Metodbok för medievetenskap*. Upplaga 1:1. Malmö: Liber.

Retriever (2008). R:research. *Sökmanual för Retriever*. https://web.retriever-info.com/documents/search_manual_2008_sv.pdf [2016-04-06]

Rienecker, L & Stray Jørgensen, P (2014). *Att skriva en bra uppsats*. Upplaga 3. Lund: Liber.

Rock, M. (2005). Diabetes Portrayals in North American Print Media: A Qualitative and Quantitative Analysis, *American Journal of Public Health*, Vol 95 (10): 1832-8.

Stefanik-Sidener, K (2013) Nature, Nurture, or That Fast Food Hamburger: Media Framing of Diabetes in the New York Times from 2000 to 2010, *Health Communication*, 28(4): 351-358, DOI: 10.1080/10410236.2012.688187

Strömbäck, J (2014). *Makt, medier och samhälle. En introduktion till politisk kommunikation*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Svenska Dagbladet (u.å.). Välkommen till Svenska Dagbladet. <https://kundservice.svd.se/omsvd/> [2016-04-11]

Svenska Diabetesförbundet

- (u.å.). Om diabetes. <http://www.diabetes.se/sv/Diabetes/Om-diabetes/> [2016-04-05]
- (2016). Diabetes i siffror. <http://www.diabetes.se/sv/Diabetes/Om-diabetes/Diabetes-i-siffror/> [2016-04-05]
- (2013a). Typ 1-diabetes. <http://www.diabetes.se/sv/Diabetes/Om-diabetes/Typ-1-diabetes-/> [2016-04-05]
- (2013b). Typ 2-diabetes. <http://www.diabetes.se/sv/Diabetes/Om-diabetes/Typ-2-diabetes/> [2016-04-05]

Sydsvenskan (2015). Välkommen till oss på sydsvenskan. <http://www.sydsvenskan.se/om-sydsvenskan/valkommen-till-oss-pa-sydsvenskan/> [2016-04-11]

Tidningsutgivarna (u.å.). *Svenska Mediehus 2015/16. Fakta om marknad och medier*.

Weibull, L (2015). Dagstidningsprenumeration igår, idag – och imorgon? I Annika Bergström, Bengt Johansson, Henrik Oscarsson och Maria Oskarson (red) *Fragment*. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Weibull, L & Wadbring, I (2014). *Massmedier. Nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*. 11:e helt omarbetade upplagan. Stockholm: Ekerlids förlag.

Öhrström, L (2007, 27 april). Utan vinjett blir kåsören kolumnist. *Dagens Nyheter*, s 51. DOI: <http://www.dn.se/nyheter/sverige/utan-vinjett-blir-kasoren-kolumnist/> [2016-05-09]

Bilagor

Bilaga A. Analysenheter

Id-nr	Tidning	Publiceringsdatum	Rubrik
1	<i>Svenska Dagbladet</i>	151218	Allt fler blivande mammor är överviktiga
2	<i>Svenska Dagbladet</i>	151129	Skogen stärker immunförsvaret
3	<i>Svenska Dagbladet</i>	151114	Underlätta livet för diabetiker
4	<i>Svenska Dagbladet</i>	151113	Hälsosamt liv med mål och mening
5	<i>Svenska Dagbladet</i>	151111	Ny matkoppling till depression
6	<i>Svenska Dagbladet</i>	151108	Stina Wollter: Det var som att stå naken på ett torg
7	<i>Svenska Dagbladet</i>	151106	Champagne och vin som mirakelmedicin
8	<i>Svenska Dagbladet</i>	151102	”Lugnande ord kan trigga barnets rädsla”
9	<i>Svenska Dagbladet</i>	151018	Att hålla diet är ingen smal sak
10	<i>Svenska Dagbladet</i>	151017	Jan Wahlberg
11	<i>Svenska Dagbladet</i>	150920	Bokfadern
12	<i>Svenska Dagbladet</i>	150918	Torbjörn Lindström
13	<i>Svenska Dagbladet</i>	150908	Hans Wärn
14	<i>Svenska Dagbladet</i>	150903	Städhjälp hos ÖB brott mot regler
15	<i>Svenska Dagbladet</i>	150829	En i alla avseenden växande folkgrupp
16	<i>Svenska Dagbladet</i>	150822	Minskad risk att drabbas av demens
17	<i>Svenska Dagbladet</i>	150819	Stenhårda reformer i rysk hälsovård
18	<i>Svenska Dagbladet</i>	150731	Astra Zeneca överraskade. Stark medicin lyfte jätten till nya höjder på börsen
19	<i>Svenska Dagbladet</i>	150726	Hälsoappen -boja eller genväg till lycka?
20	<i>Svenska Dagbladet</i>	150717	Ny vd ska stärka trovärdigheten för FN:s hållbarhetspolitik
21	<i>Svenska Dagbladet</i>	150716	Börsen på väg mot noteringsrekord
22	<i>Svenska Dagbladet</i>	150716	Ojämlig vård för psoriasissjuka
23	<i>Svenska Dagbladet</i>	150713	Läkemedelsindustrin på väg in i ny guldålder
24	<i>Svenska Dagbladet</i>	150712	Nyttan av nöje
25	<i>Svenska Dagbladet</i>	150704	Värmeböljor ett dödligt hot/Värmeböljor är livsfarliga
26	<i>Svenska Dagbladet</i>	150701	”Kvalitet är viktigare än vinst”
27	<i>Svenska Dagbladet</i>	150629	Öka den förebyggande vården
28	<i>Svenska Dagbladet</i>	150603	Irak ber världen om ökat stöd i kampen mot IS
39	<i>Svenska Dagbladet</i>	150601	Borghild och Olle Westin
30	<i>Svenska Dagbladet</i>	150519	Astra Zenecas miljardprojekt till Södertälje
31	<i>Svenska Dagbladet</i>	150507	Anders Kempe
32	<i>Svenska Dagbladet</i>	150505	Teknik och strikta rutiner håller hans diabetes i schack

33	<i>Svenska Dagbladet</i>	150426	Marit Paulsen lämnar politiken
34	<i>Svenska Dagbladet</i>	150421	Anders Kempe
35	<i>Svenska Dagbladet</i>	150416	Högt pris på specialmedicin
36	<i>Svenska Dagbladet</i>	150414	Bättre för alla när de med lägst status lyfts
37	<i>Svenska Dagbladet</i>	150408	Träna regelbundet för att slippa deppa
38	<i>Svenska Dagbladet</i>	150407	Psyiskt sjuka särbehandlas
39	<i>Svenska Dagbladet</i>	150329	Jan Carlquist
40	<i>Svenska Dagbladet</i>	150328	Stjärnan: MFF störst i Norden
41	<i>Svenska Dagbladet</i>	150321	Tuffa utmaningar väntar Astra
42	<i>Svenska Dagbladet</i>	150320	Syskonen får arva Stenbeck
43	<i>Svenska Dagbladet</i>	150318	"Orättvist på alla sätt"
44	<i>Svenska Dagbladet</i>	150312	Ingmar Bergström
45	<i>Svenska Dagbladet</i>	150310	Klocka och hälsoapp nya Applesatsningar
46	<i>Svenska Dagbladet</i>	150306	Motsägelsefulla råd om mjölken
47	<i>Svenska Dagbladet</i>	150304	Forskare kan bli bristvara i Sverige
48	<i>Svenska Dagbladet</i>	150301	"Självklart ökar risken"
49	<i>Svenska Dagbladet</i>	150217	Satsar stort mot psykisk ohälsa
50	<i>Svenska Dagbladet</i>	150216	Frivillig hjälp hopp i kaoset
51	<i>Svenska Dagbladet</i>	150128	Operationer fel väg mot fetman
52	<i>Svenska Dagbladet</i>	150128	Fokusera på hjärnan om du vill hålla vikten
53	<i>Svenska Dagbladet</i>	150122	Kaffevänner får ännu ett klartecken
54	<i>Svenska Dagbladet</i>	150120	Har vi rätt att äta ihjäl oss?
55	<i>Svenska Dagbladet</i>	150118	Ta ansvar för D-vitaminbrist
56	<i>Svenska Dagbladet</i>	150110	Cykelpendling räddar fler än Förbifart Stockholm
57	<i>Svenska Dagbladet</i>	150105	2014-matåret när det mesta ifrågasattes
58	<i>Svenska Dagbladet</i>	150104	Soffpotatis riskerar en tidig död
59	<i>Svenska Dagbladet</i>	150104	Skenande kostnader för demensvård
60	<i>Dagens Nyheter</i>	151222	Jul, jul, sårande jul
61	<i>Dagens Nyheter</i>	151219	GOTT NYTT FAKTA-ÅR!
62	<i>Dagens Nyheter</i>	121217	Förbud på väg mot hormonstörande ämnen
63	<i>Dagens Nyheter</i>	151213	SAGOLIKA SRI LANKA
64	<i>Dagens Nyheter</i>	151212	Dags att vaccinera sig mot smittsam influensa
65	<i>Dagens Nyheter</i>	151208	Deras teknik kan upptäcka och stoppa diabetesskador
66	<i>Dagens Nyheter</i>	151206	Karin Bojs: Varje människa är en unik blandning
67	<i>Dagens Nyheter</i>	151206	"Over the top" helvetiskt svängig.
68	<i>Dagens Nyheter</i>	151203	Lemmy. "Det här är ingen hobby. Det är mitt liv. Det är en strid."
69	<i>Dagens Nyheter</i>	151202	Pendlingen räddar liv och sparar miljoner
70	<i>Dagens Nyheter</i>	151114	Diabetesrätt på stjärnsätt
71	<i>Dagens Nyheter</i>	151114	"Ansvaret för det som skedde kan jag aldrig fränsäga mig"
72	<i>Dagens Nyheter</i>	151104	"Lättare tolka hundar än katter"

73	<i>Dagens Nyheter</i>	151024	STÖRSTA MÖJLIGA TYSTNAD
74	<i>Dagens Nyheter</i>	151020	Solo känner när mattes blodsocker blir för lågt
75	<i>Dagens Nyheter</i>	151020	Hundens sinne en hjälp för människan
76	<i>Dagens Nyheter</i>	151019	Att äta svensk mat är inte bättre för hälsan
77	<i>Dagens Nyheter</i>	151019	Mot bättre vetande
78	<i>Dagens Nyheter</i>	151006	Lotta Olsson: Få svenska deckarförfattare har betytt så mycket
79	<i>Dagens Nyheter</i>	151003	Sverige blev ett transitland – då står frivilliga för skyddsnetet
80	<i>Dagens Nyheter</i>	150923	Torbjörn Lindström
81	<i>Dagens Nyheter</i>	150923	14 års fängelse för några ord
82	<i>Dagens Nyheter</i>	150910	Kejsarsnitt kan öka risken för sjukdomar
83	<i>Dagens Nyheter</i>	150903	Så räknar du ut åldern på ditt hjärta
84	<i>Dagens Nyheter</i>	150928	Fiskolja bästa fettet för tarmfloran
85	<i>Dagens Nyheter</i>	150824	Bättre donera än att spara egna stamceller
86	<i>Dagens Nyheter</i>	150819	När egna val blir andras ideal
87	<i>Dagens Nyheter</i>	150814	Kvinnor i Södern nyckeln
88	<i>Dagens Nyheter</i>	150804	Demensens gåta närmare en lösning
89	<i>Dagens Nyheter</i>	150803	Krisen vid gränsen ökar spänningarna
90	<i>Dagens Nyheter</i>	150712	Höjd moms slår hårt mot krogägare
91	<i>Dagens Nyheter</i>	150712	Patienter kan få betala högt pris för nya mirakelkurer
92	<i>Dagens Nyheter</i>	150629	”Att hitta mångbesökarna är nyckeln till effektivare vård”
93	<i>Dagens Nyheter</i>	150624	Svenskarnas intresse för digital vård ökar
94	<i>Dagens Nyheter</i>	150602	”Gör Sverige till föregångsland med skarpare lagar mot kemikalier i vardagen”
95	<i>Dagens Nyheter</i>	150523	Jag vill inte att litteraturen ska vara som skolans kompisgrupp
96	<i>Dagens Nyheter</i>	150514	Fynd i tarmen kan ge svar om sjukdomars uppkomst
97	<i>Dagens Nyheter</i>	150509	ANNA ”RODZKA: ”Jag tänker fortsätta kämpa”
98	<i>Dagens Nyheter</i>	150429	Anders Kempe
99	<i>Dagens Nyheter</i>	150426	Karin Bojs: Ännu charmigare tarmar i Amazonas regnskog
100	<i>Dagens Nyheter</i>	150423	Forskaren: Bryt trenden redan i 4-årsåldern
101	<i>Dagens Nyheter</i>	150419	Hemma hos ECO
102	<i>Dagens Nyheter</i>	150408	Ingmar Bergström
103	<i>Dagens Nyheter</i>	150405	”Pseudovetenskap ska inte accepteras som friskvård”
104	<i>Dagens Nyheter</i>	150329	Godare påskmat? Servera den såhär
105	<i>Dagens Nyheter</i>	150319	Birgitta Forsberg: Osannolikt att maktbalansen påverkas
106	<i>Dagens Nyheter</i>	150318	Mats Stenbeck har avlidit i New York

107	<i>Dagens Nyheter</i>	150316	Här mår vi som bäst – och sämst
108	<i>Dagens Nyheter</i>	150227	Maj-Britt Listerborn
109	<i>Dagens Nyheter</i>	150227	Han kan få 20 års fängelse-för några blogginlägg
110	<i>Dagens Nyheter</i>	150226	”Frågan om donation måste lyftas fram”
111	<i>Dagens Nyheter</i>	150222	”Jag har slutat vara rädd och börjat leva”
112	<i>Dagens Nyheter</i>	150222	Karin Bojs: Nya vurmen för nyttigt hal- kar lite snett
113	<i>Dagens Nyheter</i>	150214	Hon hoppas på opinion mot broderns piskstraff
114	<i>Dagens Nyheter</i>	150206	Krångel i sjukvården
115	<i>Dagens Nyheter</i>	150131	”Urholkad mödravård ökar risken för mammor och barn”
116	<i>Dagens Nyheter</i>	150115	Emelies smärtor kan lindras men inte botas
117	<i>Dagens Nyheter</i>	150109	En föreställning med smaken i centrum
118	<i>Dagens Nyheter</i>	150109	Män som lever ensamma klarar en stroke sämre
119	<i>Sydsvenskan</i>	151230	De var inte flyktingar – de var kollegor
120	<i>Sydsvenskan</i>	151224	Köpenhamn är vinnare i börs-VM
121	<i>Sydsvenskan</i>	151222	”Han pratade om häxor, men inget om avrättningar”
122	<i>Sydsvenskan</i>	121221	För lite pengar går till diabetes
123	<i>Sydsvenskan</i>	151220	Tio fakta om sjukdomen som är bra att känna till
124	<i>Sydsvenskan</i>	151220	För Theo är det livsviktigt att mäta sock- ret
125	<i>Sydsvenskan</i>	151220	Vanligt virus kan trigga diabetes
126	<i>Sydsvenskan</i>	151218	Allt fler gravida är överviktiga
127	<i>Sydsvenskan</i>	121215	Astra överväger miljardköp
128	<i>Sydsvenskan</i>	151213	Mat och hälsa färgar öricket
129	<i>Sydsvenskan</i>	151206	När det svänger
130	<i>Sydsvenskan</i>	151122	6000 barn föds för tidigt varje år
131	<i>Sydsvenskan</i>	151117	Se det som enar i vår sorg istället för att debattera vem som bryr sig bäst
132	<i>Sydsvenskan</i>	151101	Fett stolt!
133	<i>Sydsvenskan</i>	151031	Uthållighet bättre än lite fett eller kol- hydrater
134	<i>Sydsvenskan</i>	151029	”Tonåringar kan inte förändra sina sov- vanor mer än de kan stoppa puberteten
135	<i>Sydsvenskan</i>	151027	Känslösamma avsked med smärta,
136	<i>Sydsvenskan</i>	151025	Ett dygn i flyktens Skåne
137	<i>Sydsvenskan</i>	151025	Omvärlden förändras drastiskt, men in- novationerna hittar inte in i vården
138	<i>Sydsvenskan</i>	151020	Nytt forskningsbolag satsar på diabetes
139	<i>Sydsvenskan</i>	151012	”Stort intresse för e-hälsa här”
140	<i>Sydsvenskan</i>	151012	Ny mäsas för life science samlar bran- schen
141	<i>Sydsvenskan</i>	151011	I gränslandet mellan fakta och fiktion
142	<i>Sydsvenskan</i>	150923	Han har suttit i 14 år i fängelse för att

			han kämpade för frihet
143	<i>Sydsvenskan</i>	150919	Allsvenskan var inom räckhåll
144	<i>Sydsvenskan</i>	150918	Andras rök kan ge dig diabetes
145	<i>Sydsvenskan</i>	150815	Gör hemkunskap till självklart ämne hela grundskoletiden
146	<i>Sydsvenskan</i>	150811	”Säkert är att vården i stor utsträckning blir digital, men hur ska den utformas?”
147	<i>Sydsvenskan</i>	150809	Insulintillverkare höjer prognosen
148	<i>Sydsvenskan</i>	150808	Torsten Ryhl
149	<i>Sydsvenskan</i>	150801	Möte på mack förde Beutler till Malmö
150	<i>Sydsvenskan</i>	150719	Läpparna små utav bär äro blå
151	<i>Sydsvenskan</i>	150712	Krögare och handlare bävar inför höjd moms
152	<i>Sydsvenskan</i>	150703	Värmen gör inte bara gott
153	<i>Sydsvenskan</i>	150629	Studie visar: låg inkomst hälsorisk för diabetiker
154	<i>Sydsvenskan</i>	150610	Experter som tror de vet bäst är en fara för folkhälsan
155	<i>Sydsvenskan</i>	150610	Många elever äter för lite i skolan
156	<i>Sydsvenskan</i>	150609	På vårdboendet värnas de äldres rätt att ta det lugnt
157	<i>Sydsvenskan</i>	150604	Politiker som tror de vet bättre än experterna är en fara för folkhälsan
158	<i>Sydsvenskan</i>	150531	Jobbslitet har flyttat in på gymmet
159	<i>Sydsvenskan</i>	150531	16-åring avled efter försenad behandling
160	<i>Sydsvenskan</i>	150524	Bara hekton fattas för att få vårdens hjälp
161	<i>Sydsvenskan</i>	150513	Bengtsson missar vårsäsongen
162	<i>Sydsvenskan</i>	150506	Avsätt tid för läkarstudenterna eller lägg ner läkarprogrammet i Lund
163	<i>Sydsvenskan</i>	150411	Svagt uppåt
164	<i>Sydsvenskan</i>	150325	Börsen steg svagt
165	<i>Sydsvenskan</i>	150325	Var sjätte överskuldssatt har försökt ta sitt liv
166	<i>Sydsvenskan</i>	150319	Vårdansvar. Förfelad tolerans mot revolterande ungdomar inom läkarkåren
167	<i>Sydsvenskan</i>	150318	Max Stenbeck avliden
168	<i>Sydsvenskan</i>	150304	Inflytande kan ge bättre vård
169	<i>Sydsvenskan</i>	150303	Ingen grund för att låta all sjukvård utgå från sjukhus
170	<i>Sydsvenskan</i>	150301	Fängelse hotar Ai Weiweis advokat
171	<i>Sydsvenskan</i>	150226	Opererade får lättare barn
172	<i>Sydsvenskan</i>	150217	Specialistvård till alla är inte ekonomiskt effektivt
173	<i>Sydsvenskan</i>	150214	Svenska börsen riktig satsning för danskt bolag
174	<i>Sydsvenskan</i>	150214	Hon hoppas på nåd för sin piskade bror
175	<i>Sydsvenskan</i>	150214	Hjärtproblem drabbar ”elektronisk potatis”
176	<i>Sydsvenskan</i>	150211	Halv miljard till unga forskare
177	<i>Sydsvenskan</i>	150211	Eikrem sätter skruv på tillvaron i MFF

178	<i>Sydsvenskan</i>	150208	En annan kropp, ett annat liv
179	<i>Sydsvenskan</i>	150208	Hur blev bantning tv-underhållning?
180	<i>Sydsvenskan</i>	150121	Stressen på Sus går ut över patienterna
181	<i>Sydsvenskan</i>	150117	Ny storsatsning på diabetesvård i Skåne
182	<i>Sydsvenskan</i>	150108	Tryckkammare i Helsingborg får vara kvar
183	<i>Sydsvenskan</i>	150107	Handskadan gör honom extremt känslig för kyla
184	<i>Göteborgs-Posten</i>	151230	70 år är en lång tid att vara på flykt
185	<i>Göteborgs-Posten</i>	151224	Ecoduktigt
186	<i>Göteborgs-Posten</i>	151224	Köpenhamn vinnare i börs-VM 2015
187	<i>Göteborgs-Posten</i>	151219	Kut läge på akuten
188	<i>Göteborgs-Posten</i>	151218	Allt fler mammor överviktiga
189	<i>Göteborgs-Posten</i>	151214	94-åriga Rune rånad av falsk hemtjänst
190	<i>Göteborgs-Posten</i>	151212	Vill också fika
191	<i>Göteborgs-Posten</i>	151129	Bertil Nicklasson
192	<i>Göteborgs-Posten</i>	151127	Folkhälsan kan få ett lyft med rätt klimatpolitik
193	<i>Göteborgs-Posten</i>	151121	”Folk har inte brist på D-vitamin”
194	<i>Göteborgs-Posten</i>	151110	Örgryte IS stöd ger oss styrka
195	<i>Göteborgs-Posten</i>	151110	Nauru - en ö utan tanke på morgondagen
196	<i>Göteborgs-Posten</i>	151011	Nu behöver vi breda insatser mot fetma
197	<i>Göteborgs-Posten</i>	151003	Orimlig väntan i vården
198	<i>Göteborgs-Posten</i>	150923	Fick 14 års fängelse-för några ords skull
199	<i>Göteborgs-Posten</i>	150917	Besparing operera diabetiker
200	<i>Göteborgs-Posten</i>	150916	Bra koll på blodsocker minskar risken för demens
201	<i>Göteborgs-Posten</i>	150913	Bakterierna styr ditt liv
202	<i>Göteborgs-Posten</i>	150911	I Sverige dör vi av dålig kost
203	<i>Göteborgs-Posten</i>	150910	Måttligt med öl skyddar hjärtat
204	<i>Göteborgs-Posten</i>	150909	Diabetesmedicin minskar alkoholsug
205	<i>Göteborgs-Posten</i>	150828	Fiskolja bästa fett för tarmfloran
206	<i>Göteborgs-Posten</i>	150805	Bakterier kan motverka fetma
207	<i>Göteborgs-Posten</i>	150731	Dramatiska dygn till havs för Poseidon
208	<i>Göteborgs-Posten</i>	150729	Alla blir vinnare med utbyggd e-hälsa
209	<i>Göteborgs-Posten</i>	150726	240 sprang Bergsjöloppet
210	<i>Göteborgs-Posten</i>	150716	Budgeten ökar hälsoklyftorna
211	<i>Göteborgs-Posten</i>	150708	Var tredje svensk katt är för fet
212	<i>Göteborgs-Posten</i>	150629	Låg inkomst hälsorisk för diabetiker
213	<i>Göteborgs-Posten</i>	150620	Jordnötssmör och lite tillsatser
214	<i>Göteborgs-Posten</i>	150617	Vi måste få fler att amma för folkhälsans skull
215	<i>Göteborgs-Posten</i>	150612	50 nya slag id dag för bloggaren Badawi
216	<i>Göteborgs-Posten</i>	150605	Klimatmärk maten för bättre hälsa och miljö
217	<i>Göteborgs-Posten</i>	150604	Med torra fötter slipper du skoskav
218	<i>Göteborgs-Posten</i>	150531	LA underkänns i sitt hemlöshetsarbete
219	<i>Göteborgs-Posten</i>	150527	Mat som mat
220	<i>Göteborgs-Posten</i>	150516	Låt våra barn med autism få studero

221	<i>Göteborgs-Posten</i>	150514	Vilopulsen- ett kvitto på hur hälsosam du är
222	<i>Göteborgs-Posten</i>	150514	Avbruten amning påverkar tarmfloran
223	<i>Göteborgs-Posten</i>	150506	Guide till kattsandsdjungeln
224	<i>Göteborgs-Posten</i>	150502	Nobelfestligt på Chalmers
225	<i>Göteborgs-Posten</i>	150427	Prisad app kan rädda dina fötter
226	<i>Göteborgs-Posten</i>	150426	Må bättre med mindre rött kött
227	<i>Göteborgs-Posten</i>	150411	Kemikalier finns i frysta bär
228	<i>Göteborgs-Posten</i>	150406	Nya insulinpumpar kan lanseras 2016
229	<i>Göteborgs-Posten</i>	150405	Träna rätt-bränn fett
230	<i>Göteborgs-Posten</i>	150328	”MFF är Nordens största klubb”
231	<i>Göteborgs-Posten</i>	150317	Åter till Chalmers efter rundtur
232	<i>Göteborgs-Posten</i>	150308	Ät dig frisk på stenåldersvis
233	<i>Göteborgs-Posten</i>	150301	Sömnbrist kan göra dig sjuk
234	<i>Göteborgs-Posten</i>	150226	Dålig luft ökar risk för infarkt
235	<i>Göteborgs-Posten</i>	150216	SKF ger anställda betalda viktkurser
236	<i>Göteborgs-Posten</i>	150214	Hoppas på nåd för sin piskade bror
237	<i>Göteborgs-Posten</i>	150214	Hjärtrisk för var fjärde saudier inom tio år
238	<i>Göteborgs-Posten</i>	150206	Göteborgare på väg knäcka diabetesgåta
239	<i>Göteborgs-Posten</i>	150205	Lätt få tag på droger på behandlingshem
240	<i>Göteborgs-Posten</i>	150129	Läkare om fetman: Totalt misslyckande
241	<i>Göteborgs-Posten</i>	150122	Svenskar äter redan dubbla dosen
242	<i>Göteborgs-Posten</i>	150116	Miljögifter från avloppsslam finns överallt

Bilaga B. Kodschema

Variabel 1-4. Identifikationsvariabler

1. Id-nummer

1-242

2. Publiceringsdatum

ÅÅMMDD

3. Tidning

1. Dagens Nyheter
2. Göteborgs-Posten
3. Svenska Dagbladet
4. Sydsvenskan

4. Rubrik

Öppet svar

Variabel 5-8. I vilka sammanhang gestaltas diabetes?

5. Tidningssektion: I vilka tidningssektioner förekommer diabetes?

1. Inrikes
2. Utrikes
3. Lokalsidor
4. Allmänna nyhetssidor
5. Ledarsidor
6. Debattsidor
7. Insändarsidor
8. Ekonomi
9. Politik
10. Vetenskap
11. Sport
12. Kultur och nöje
13. Familjesidor
14. Näringsliv
15. Mat och dryck
16. Hälsa och motion
17. Övrigt

6. Typ av text: Vilka typer av texter är mest förekommande?

1. Nyhetsartikel
2. Reportage
3. Personporträtt
4. Fakta/Bakgrund
5. Ledare
6. Kolumn
7. Krönika
8. Kåseri
9. Insändare
10. Debattartikel
11. Recension
12. Analys/Kommentar
13. Privatannons
14. Övrigt

7. Sakfråga: I relation till vilka sakfrågor framträder diabetes?

1. Politisk sakfråga
2. Ekonomisk sakfråga
3. Forsknings- och vetenskaplig sakfråga
4. Hälsa- och sjukvårdsfråga
5. Utbildningsfråga
6. Brott- och rättsfråga
7. Migrationsfråga
8. Jord- och lantbruksfråga
9. Klimat- och miljöfråga
10. Näringslivsfråga
11. Sportfråga
12. Boendefråga
13. Böcker, musik, film och tv
14. Resor
15. Hälsa, kost och motion
16. Fetma och övervikt
17. Dödsfall
18. Krig och konflikt
19. Övrigt

8. Tema: Är diabetes en bisak i texten eller det huvudsakliga temat?

1. Analysenheten har ”diabetes” som huvudsakligt tema
2. Diabetes benämns som en bisak
3. Övrigt

Variabel 9. Vilka typer av diabetes förekommer?

9a-h. Diabetestyper: Gör det någon åtskillnad på de olika typerna av diabetes och vilken/vilka typ(er) är mest respektive minst förekommande?

9a. Typ 1	1. Ja	99. Nej
9b. Typ 2	1. Ja	99. Nej
9c. Graviditetsdiabetes	1. Ja	99. Nej
9d. LADA	1. Ja	99. Nej
9e. Sekundär diabetes	1. Ja	99. Nej
9f. MODY	1. Ja	99. Nej
9g. MIDD	1. Ja	99. Nej
9h. Ingen åtskillnad görs, sjukdomen benämns enbart ”diabetes”.	1. Ja	99. Nej
9i. Övrigt	1. Ja	99. Nej

Variabel 10-12. Vilka aktörer får yttra sig?

10a. Aktör 1: I hur hög utsträckning får diabetikern själv yttra sig?

0. Ingen aktör
1. Diabetiker
2. Övrig aktör

10b. Aktör 1: Roll: I vilka roller framträder de aktörer som får yttra sig?

0. Ingen aktör
1. Civilperson
2. Familjemedlem/släkting/vän
3. Hälso- och sjukvårdsexpertis
4. Forskare/Vetenskapsman
5. Företag (alt. företrädare för)
6. Politiskt parti (alt. företrädare för)
7. Statlig förvaltningsmyndighet
(alt. företrädare för)
8. Intresseorganisation/förening
(alt. företrädare för)
9. Känd för allmänheten
10. Övrigt

11a. Aktör 2: I hur hög utsträckning får diabetikern själv yttra sig?

0. Ingen aktör
1. Diabetiker
2. Övrig aktör

11b. Aktör 2, Roll: I vilka roller framträder de aktörer som får yttra sig?

0. Ingen aktör
1. Civilperson
2. Familjemedlem/släkting/vän
3. Hälsa- och sjukvårdsexpertis
4. Forskare/Vetenskapsman
5. Företag (alt. (företrädare för)
6. Politiskt parti (alt. (företrädare för)
7. Statlig förvaltningsmyndighet
(alt. (företrädare för)
8. Intresseorganisation/förening
(alt. företrädare för)
9. Känd för allmänheten
10. Övrigt

12a. Aktör 3: I hur hög utsträckning får diabetikern själv yttra sig?

1. Diabetiker
2. Övrig aktör
3. Ingen aktör

12b. Aktör 3, Roll: I vilka roller framträder de aktörer som får yttra sig?

0. Ingen aktör
1. Civilperson
2. Familjemedlem/släkting/vän
3. Hälsa- och sjukvårdsexpertis
4. Forskare/Vetenskapsman
5. Företag (alt. (företrädare för)
6. Politiskt parti (alt. (företrädare för)
7. Statlig förvaltningsmyndighet
(alt. (företrädare för)
8. Intresseorganisation/förening
(alt. företrädare för)
9. Känd för allmänheten
10. Övrigt

Bilaga C. Kodanvisning

Variabel 1-4. Identifikationsvariabler

Här kodas analysenheterna efter specifika identifikationsvariabler som möjliggör identifikation och underlättar hantering av materialet.

1. ID-nummer

En siffra mellan 1-242, unik för varje analysenhet. Anges i kronologisk ordning i kodprocessen.

2. Publiceringsdatum

Datum då analysenheten publicerades. Anges enligt ÅR-MÅNAD-DAG.

3. Tidning

Anger i vilken tidning analysenheten publicerats i.

4. Rubrik

Anger ordagrant analysenhetens rubrik.

Variabel 5-8. I vilka sammanhang gestaltas diabetes?

Här kodas analysenheterna efter vilka sammanhang diabetes gestaltas i. Detta görs genom variabler som fokuserar på tidningssektion, vilken typ av text det handlar om, sakfråga samt huruvida diabetes utgör det huvudsakliga temat eller ej.

5. Tidningssektion: I vilka tidningssektioner förekommer diabetes?

Variabeln behandlar inom vilken tidningssektion en specifik analysenhet faller och kodas efter Retrievers indelning alternativt respektive tidnings indelning i tidningssektioner (ofta synligt i tidningens överkant). Om det inte tydligt framgår vilken tidningssektion en analysenhet tillhör, se ytterligare specificering nedan.

- | | |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Inrikes | Hit kodas analysenheter som behandlar händelser inom Sverige och som faller under respektive tidnings officiella sektion för inrikesnyheter. |
| 2. Utrikes | Hit kodas analysenheter som behandlar händelser utanför Sverige och som faller under respektive tidnings officiella sektion för utrikesnyheter. |
| 3. Lokalsida | Hit kodas analysenheter som faller under sektioner med ett specifikt Ortsnamn. |

4. Allmänna nyhetssidor	Hit kodas analysenheter som klassificeras som ”Nyheter” utan närmre specificering.
5. Ledarsidor	Hit kodas analysenheter där tidningens och/eller redaktionen uttrycker åsikter i politiska frågor.
6. Debattsidor	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för debatt och som rymmer åsiktsbaserad text i form av debattartiklar.
7. Insändarsidor	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för insändare och som rymmer åsiktsbaserad text i form av insändare från privatpersoner.
8. Ekonomi	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för ekonomi.
9. Politik	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för politik.
10. Vetenskap	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för vetenskap.
11. Sport	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för sport.
12. Kultur och nöje	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för kultur och nöje. Inrymmer musik, film, tv, konst, litteratur och resor.
13. Familjesidor	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för familj.
14. Näringsliv	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för arbete/karriär.
15. Mat och dryck	Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för mat och dryck.

- | | |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 16. Hälsa och motion | Hit kodas analysenheter som faller under respektive tidnings officiella sektion för hälsa och motion. |
| 17. Övrigt | Hit kodas analysenheter som ej går att koda enligt ovanstående variabelvärden eller där tidningssektionen är oklar. |

6. Typ av text: Vilka typer av texter är mest förekommande?

Variabeln behandlar vilken typ av text en specifik analysenhet klassificeras som och utgår huvudsakligen från tidningarna som, i anslutning till texten, vanligen anger detta. Om det inte tydligt framgår vilken typ av text en analysenhet klassificeras som, se ytterligare specificering nedan.

- | | |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Nyhetsartikel | Hit kodas analysenheter där texten är skriven av en journalist. Innehåller rubrik, ingress och brödtext. Svarar på frågorna ”vad, var, varför, vem, när och hur?”. Saklig, objektiv och baserad på fakta. |
| 2. Reportage | Hit kodas analysenheter där texten är detaljrik och av en berättande karaktär med utförliga miljöbeskrivningar. Hit kodas även intervjuer som ej är att betrakta som personporträtt. |
| 3. Personporträtt | Hit kodas analysenheter där fokus ligger på person och dennes omgivning. Ofta utförd i form av intervju. |
| 4. Fakta/Bakgrund | Hit kodas analysenheter som utgörs av saklig fakta eller bakgrund till ett visst fenomen (ej faktaruta). |
| 5. Ledare | Hit kodas analysenheter där texten består av tidningens och/eller redaktionen åsikter i politiska frågor. |
| 6. Kolumn | Hit kodas analysenheter som utgörs av en drivande, rak och tydlig text om betydelsefulla frågor. |
| 7. Krönika | Hit kodas analysenheter som utgörs av text om de senaste händelserna inom krönikörens ämnesområde. |
| 8. Kåseri | Hit kodas analysenheter som utgörs av en lättsam text med humoristiska inslag. |
| 9. Insändare | Hit kodas analysenheter som utgörs av åsiktsbaserad text från privatperson. |

10. Debattartikel	Hit kodas analysenheter som utgörs av åsiktsbaserad text från flera företrädare från företag, politiskt parti och/eller organisation.
11. Recension	Hit kodas analysenheter som utgörs av text med personliga åsikter om en viss sak eller ett visst fenomen.
12. Analys/Kommentar	Hit kodas analysenheter innehållandes text som ofta finns i anslutning till annan typ av text och författad av någon typ av expertis.
13. Privatannonser	Hit kodas analysenheter med texter författade av privatpersoner, till exempel dödsannonser, ”till minne av”, gratulationer och hälsningar.
14. Övrigt	Hit kodas analysenheter som ej går att koda enligt ovanstående variabelvärden eller där typen av text är oklar.

7. Sakfråga: I relation till vilka sakfrågor framträder diabetes?

Variabeln behandlar vilken huvudsaklig sakfråga diabetes framträder i relation till. För ytterligare specificering, se nedan.

1. Politisk sakfråga	Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av politiska frågor, till exempel politiska diskussioner, beslut, processer, partier och/eller företrädare.
2. Ekonomisk sakfråga	Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av ekonomiska frågor, till exempel analysenheter som rör kostnader av olika slag.
3. Forsknings- och vetenskaplig sakfråga	Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av forsknings- och vetenskapliga frågor, till exempel i genomförda forskningsstudier och framtida forskning.
4. Hälsa- och sjukvårdsfråga	Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av hälsa- och sjukvårdsfrågor, till exempel analysenheter som rör diagnos, behandling, bemötande och väntetider.
5. Utbildningsfråga	Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av utbildningsfrågor, till exempel analysenheter som rör behovet av utbildning kring diabetes eller en person som utbildar sig och som lever med sjukdomen.

6. Brott- och rättsfråga Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av brottslighet och rättsliga frågor, till exempel analysenheter som anger att en eventuell gärningsman i ett brottsfall har diabetes.
7. Migrationsfråga Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av migrationsfrågor, inräknat immigration och emigration. Till exempel analysenheter som anger att en immigrant har diabetes.
8. Jord- och lantbruksfråga Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av jord- och lantbruksfrågor i form av boskapsskötsel, djurhållning, skogsbruk och växtodling.
9. Klimat- och miljöfråga Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av klimat- och miljöfrågor.
10. Näringslivsfråga Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av näringslivsfrågor, till exempel ett företag som tillverkar diabeteshjälpmiddel.
11. Sportfråga Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av etablerade sporter, till exempel analysenheter som porträtterar en idrottsutövare med diabetes.
12. Boendefråga Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av boendefrågor.
13. Böcker, musik, film och tv Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av böcker, musik film och tv, till exempel ett personporträtt av en artist med diabetes.
14. Resor Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av resor utomlands.
15. Hälsa, kost och motion Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av hälsa, kost och motion, till exempel i form av fysisk aktivitet för privatpersoner, analysenheter som berör folkhälsa och kostråd.
16. Fetma och övervikt Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av fetma och övervikt.

- | | |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 17. Dödsfall | Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av dödsfall, till exempel analysenheter som anger att en person har avlidit till följd av sjukdomen. |
| 18. Krig och konflikt | Hit kodas analysenheter som behandlar diabetes i en kontext av krig och konflikt, till exempel analysenheter som porträtterar en människa med diabetes och som lever i ett område under dessa omständigheter. |
| 18. Övrigt | Hit kodas analysenheter som ej går att koda enligt ovanstående variabelvärden eller där sakfrågan ej går att specificera. |

8. Tema: Är diabetes en bisak i texten eller det huvudsakliga temat?

Här kodas analysenheter beroende på huvudsakligt tema.

- | | |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Analysenheten har 'diabetes' som huvudsakligt tema | Hit kodas analysenheter där det tydligt framgår att diabetes är det huvudsakliga temat. |
| 2. Diabetes benämns som en bisak | Hit kodas analysenheter där sjukdomen enbart nämns, men inte är i huvudsakligt fokus, till exempel analysenheter som porträtterar en person där det i texten nämns att personen har diabetes/är diabetiker eller analysenheter där sjukdomen utgör en del i en större kontext i relation till det huvudsakliga temat. |
| 3. Övrigt | Hit kodas analysenheter som ej går att koda enligt ovanstående variabelvärden. |

Variabel 9. Vilka typer av diabetes förekommer?

Här kodas analysenheter beroende på vilken typ av diabetes som nämns i texten.

9a-h. Diabetestyper: Görs det någon åtskillnad på de olika typerna av diabetes och vilken/vilka typ(er) är mest respektive minst förekommande?

Här kodas analysenheter efter hur sjukdomen omnämns indelat efter olika diabetestyper (se kapitel 2. Diabetes Mellitus - en sjukdomsbeskrivning). Då en analysenhet kan falla under flera typer utgörs variabelvärdena av "Ja" och "Nej". För att effektivisera kodningen och undvika felkodning kodas "Nej" alltid som 99. För ytterligare specificering, se nedan.

- | | |
|-----------|----------------------------------------------------------|
| 9a. Typ 1 | Hit kodas analysenheter som specificerar typ 1-diabetes. |
|-----------|----------------------------------------------------------|

9b. Typ 2	Hit kodal analysenheter som specificerar typ 2-diabetes.
9c. Graviditetsdiabetes	Hit kodal analysenheter som specificerar graviditetsdiabetes.
9d. LADA	Hit kodal analysenheter som specificerar LADA.
9e. Sekundär diabetes	Hit kodal analysenheter som specificerar sekundär diabetes.
9f. MODY	Hit kodal analysenheter som specificerar MODY.
9g. MIDD	Hit kodal analysenheter som specificerar MIDD.
9h. Ingen åtskillnad görs, sjukdomen benämns enbart ”diabetes”.	Hit kodal analysenheter där sjukdomen enbart benämns under samlingsnamnet diabetes”.
9i. Övrigt	Hit kodal analysenheter som ej går att koda enligt ovanstående variabelvärden i fall då sjukdomen och/eller dess olika typer inte nämns, till exempel om fokus ligger på aktör och enbart nämner ”diabetikern”.

Variabel 10-12. Vilka aktörer får yttra sig?

Här kodal analysenheter som inrymmer yttranden i form av citat eller pratminus från de tre första aktörerna som framträder i texten, kallade ”Aktör 1”, ”Aktör 2” och ”Aktör 3”. I ett första steg görs åtskillnad på om den som får uttala sig är diabetiker eller ej. I ett andra steg kodal aktören efter i vilken roll denne gestaltas. För att effektivisera kodningen och undvika felkodning kodal ”Ingen aktör” alltid som 0. Eftersom variabelvärdena under variabel 10-12 är densamma ges här nedan en sammantagen anvisning och definition av dessa.

10a-12a. Aktör 1-3: I hur hög utsträckning får diabetikern själv yttra sig?

0. Ingen aktör	Hit kodal analysenheter där ingen aktör förekommer
1. Diabetiker	Hit kodal analysenheter där den sjuke, här kallad ”diabetiker” får yttra sig.
2. Övrig aktör	Hit kodal analysenheter där övrig aktör får yttra sig.

10b-12b. Aktör 1-3, Roll: I vilka roller framträder de aktörer som får yttra sig?

0. Ingen aktör	Hit kodal analysenheter där ingen aktör förekommer.
----------------	-----------------------------------------------------

1. Civilperson
Hit kudas analysenheter där en civilperson, utan specifik titel, får yttra sig.
2. Familjemedlem/släkting
/vän
Hit kudas analysenheter där familjemedlem/släkting/vän till den sjuke diabetikern får yttra sig
3. Hälso- och
sjukvårdsexpertis
Hit kudas analysenheter där hälso- och sjukvårdsexpertis får yttra sig.
Exempel på denna aktörsroll är läkare, sjuksköterskor, dietister och/eller annan person där det tydligt framgår att personen har hälso- och sjukvård som yrkesprofession.
4. Forskare/
Vetenskapsman
Hit kudas analysenheter där forskare/vetenskapsman i får yttra sig, till exempel där det anges att aktören i fråga är professor.
5. Företag
(alt. företrädare för)
Hit kudas analysenheter med yttranden som hänvisar till ett företag eller där det tydligt framgår att personen som yttrar sig är en företrädare för ett sådant.
6. Politiskt parti
(alt. företrädare för)
Hit kudas analysenheter med yttranden som hänvisar till ett politiskt parti eller där det tydligt framgår att personen som yttrar sig är företrädare för ett visst parti.
7. Statlig
förvaltningsmyndighet
(alt. företrädare för)
Hit kudas analysenheter med yttranden som refererar till en statlig förvaltningsmyndighet eller där det tydligt framgår att personen som yttrar sig är företrädare för en sådan. För fullständig lista på vad som definieras som en statlig förvaltningsmyndighet, se Statistiska centralbyrån: <http://www.myndighetsregistret.scb.se/Myndighet.aspx>
8. Intresseorganisation
/förening
(alt företrädare för)
Hit kudas analysenheter med yttranden som refererar till en intresseorganisation/förening eller där det tydligt framgår att personen som yttrar sig är företrädare för en sådan. Exempel på sådana organisationer/föreningar är Svenska Diabetesförbundet och Barndiabetesfonden.
9. Känd för allmänheten
Hit kudas analysenheter där en person får yttra sig som är att betrakta som för allmänheten känd på annat sätt än vad som anges i övriga variabler.
Här inkluderas exempelvis programledare, artister och/eller sportprofiler.
10. Övrigt
Hit kudas analysenheter som ej går att koda enligt ovanstående variabelvärden, till exempel där det är oklart i vilken roll personen framträder.